TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN OLUŞAN KARMA KOMİSYON ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

-----0-----

13 Mayıs 2026 Çarşamba

-----0-----

KONU

- Başkanlık sunuşları
- Tavsiye kararlarına ve bilgi/belge isteklerine yaklaşımları veya ilgisi nedeniyle belirli idarelerin üst düzey temsilcilerinin dinlenmesi

a) Millî Eğitim Bakanlığı
b) Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
c) Sağlık Bakanlığı
ç) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
d) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
e) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
f) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı
g) Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi
ğ) Millî Savunma Bakanlığı

13 Mayıs 2026 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.35
BAŞKAN: Behiye EKER (İstanbul)
----- 0 -----

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Alt Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli kamu denetçilerimiz ve kuruluşlarımızın saygıdeğer temsilcileri, değerli basın mensupları ve kıymetli katılımcılar; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Alt Komisyonumuzun 3'üncü Toplantısını açıyorum.

Değerli üyelerimiz, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 tarihli 81'inci Birleşiminde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına idare amiri olarak seçilmesi nedeniyle Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk Hülakü'nün Karma Alt Komisyonumuzdaki üyeliği Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 21'inci maddesi uyarınca kendiliğinden sona ermiştir. Bu nedenle, boşalan ve Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna düşen üyelik için Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan Komisyonumuzda görev almak üzere bildirilmiştir.

Sayın Bozan şu an aramızda yok ama kendisine hoş geldiniz diyerek Komisyon çalışmalarında başarılar diliyoruz. Bu vesileyle Komisyon üyeliği sona eren Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk Hülakü'ye de Komisyonumuza sunduğu değerli katkılar dolayısıyla teşekkür ediyor, yeni görevinde başarılar diliyoruz.

Değerli üyelerimiz, bildiğiniz üzere, Dilekçe Komisyonu ile İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun 10 Şubat 2026 tarihli toplantısında, Kamu Denetçiliği Kurumu 2025 Yıllık Raporu hakkında inceleme yapmak üzere kurulan alt komisyonumuz 11 Mart 2026 tarihli ilk toplantısında usul ve esaslarını belirlemiş, 8 Nisan 2026 tarihli 2'nci Toplantısında ise kendi faaliyet alanlarıyla ilgili olarak kamu denetçilerimizden ayrıntılı bilgi almıştır. Kamu Denetçiliği Kurumu, kamu hizmetlerinin işleyişine ilişkin bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturarak idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı çerçevesinde hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. Kanun değişikliğini gerektirmeyen konularda yargı yoluna başvurulmasına gerek kalmaksızın idare ile vatandaş arasında bağımsız ve tarafsız bir başvuru mercisi olarak önemli bir işlev üstlenmekte, özellikle idarenin olumsuz karşılık verdiği talepler bakımından da verdiği kararlarla yol gösterici olmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumunun etkin bir şikâyet mekanizması olarak başarısının en önemli göstergelerinden biri, kuşkusuz, verdiği tavsiye kararlarının idareler tarafından uygulanmasıdır. Bu çerçevede, kurumun yıllık raporlarının değerlendirilmesi sürecinde tavsiye kararlarına uyum gösteren ve göstermeyen idarelerin temsilcilerinin Komisyonumuzda dinlenmesi artık bir teamül hâline gelmiştir. Bu görüşmelerde amacımız, tavsiye kararlarına uyum gösteren idarelere teşekkür etmek, uyum göstermeyen idarelerin ise Kamu Denetçiliği Kurumuyla daha etkin iş birliği yapmalarını temin etmek ve tavsiye kararlarına uymama gerekçelerini değerlendirerek çözüm önerilerini geliştirmektir. Toplantı davet yazısında belirtildiği üzere, bugünkü toplantımızda Kamu Denetçiliği Kurumunun 2025 Yıllık Raporu kapsamında tavsiye kararlarına uyum göstermeyen kurum ve kuruluşlarımızı dinleyeceğiz.

Bu vesileyle sizleri Komisyonumuza davet etmiş bulunuyoruz. Davetimize icabet ederek vatandaşlarımızın şikâyet ve taleplerinin en üst düzeyde değerlendirilmesine katkı sunduğunuz için her birinize teşekkür ediyor, gerçekleştireceğimiz görüşmelerin olumlu sonuçlara vesile olmasını temenni ediyoruz.

Kamu Denetçiliği Kurumu ile Bakanlık ve kurum temsilcilerimiz buradalar. Tutanaklara geçmesi açısından dilerseniz şimdi katılımcılarımızdan kısaca kendilerini tanıtmalarını isteyelim.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Hepiniz tekrar hoş geldiniz.

Şimdi gündemimizdeki işlerin görüşülmesine geçelim.

Saygıdeğer katılımcılar, toplantının usulü hakkında kısaca bilgi vereyim. Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına olumsuz yaklaşan idarelere ilişkin görüşmeler sırasında öncelikle ilgili kamu denetçilerimizi dinleyeceğiz. Ardından kurum yetkililerine gerekçelerini açıklamaları için söz vereceğiz. Son olarak ise talep etmeleri hâlinde Komisyon üyelerimize söz hakkı tanıyacağız.

Şimdi Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına olumsuz yaklaşan idareler hakkında görüşmelere geçiyoruz. Millî Eğitim Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığıyla başlayalım. Kamu Denetçiliği Kurumunun 2025 yıllık raporunda Millî Eğitim Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 2025/6012 numaralı başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararına uymadığını görüyoruz. Konuyla ilgili olarak Kamu Denetçisi Sayın Abdullah Cengiz Makas'a söz veriyorum.

Sayın Makas, buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, Kamu Denetçiliği Kurumumuz Anayasa'mızın 74'üncü maddesine istinaden idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetlere bakıyor, hukuka uygunluk ve hakkaniyete uygunluk açısından değerlendirme yapıyor. O bakımdan, bugün huzurunuza ben sadece münferit bir başvuruyu ve tavsiye kararını değil aslında binlerce vatandaşımızı yakından ilgilendiren, onları etkileyen ve bunun sadece açık bir mevzuattan kaynaklanmadığını, idarenin uygulamasıyla ve yorumuyla olduğuna kanaat getirerek, büyük bir yapısal sorun

hâline geldiğini düşündüğümüz 2 tane temel konuyu gündeme getirmek istiyorum. Dolayısıyla burada sadece meseleye "bir tavsiye kararına uyulup uyulmaması" diye değil tespit ettiğimiz, vatandaşlardan gelen şikâyetler yoluyla tespit ettiğimiz, idarenin işleyişiyle ilgili iki temel sorunu nazarıdikkate vermek istiyorum. Sayın Başkanımızın da belirttiği tarih ve sayıları belli tavsiye kararlarının. Burada çok açık bir şekilde, çok sade bir şekilde ifade edersek, sorunun temel özünü söyleyecek olursak o da şu: Ücretli öğretmenlerin prim gün sayısıyla ilgili bir mağduriyetleri söz konusu. Aslında buna geçen dönemdeki Komisyon toplantımızda da temas etmiştik, dile getirmiştik. Millî eğitim sistemimizin önemli bir ihtiyacını karşılayan bir ücretli öğretmenlerimiz var malumunuz, fiilen kamu hizmeti sunmalarına rağmen sosyal güvenlik açısından eksik çalışmış değerlendiriliyor; problem o. Millî Eğitim Bakanlığımız kamu hizmetlerinin aksamaması için 657 sayılı Kanun'un ilgili maddesinde öngörülen bir istisnai durumu haklı olarak kullanıyor kamu hizmetinin sürekliliği açısından ancak bu SGK açısından, sosyal güvenlik açısından eksik çalışmış gibi değerlendiriliyor; temel problem bu. Dolayısıyla fiilen çalışan bir öğretmeni Millî Eğitim Bakanlığımız "işçi" olarak tanımlamıyor "özel görevli" "istisnai bir şey" olarak tanımlıyor ama tabii SGK kayıtlarında bu eksik yer alıyor; dolayısıyla esas problemin özü buradan kaynaklanıyor. Şu andaki uygulamada ücretli öğretmenlerin prim gün sayıları girdikleri ders saatleri esas alınarak hesaplanıyor. Bunun sonucu olarak öğretmenler haftalık ciddi bir ders yükü almış olmasına rağmen ay sonunda bakıldığında SGK açısından tam sigortalı sayılmıyor; dile getirdiğimiz, nazarıdikkate verdiğimiz esas problemin özü bu. Burada bir tutarsızlık görüyoruz, hukuki bir tutarsızlık görüyoruz çünkü aslında idare bu kişileri bir klasik işçi statüsünde çalıştırıyor fiilen ama her ne kadar o öyle görmese bile, öyle tanımlamasa bile fiilen bir işçi olarak, çalışma hayatında işçi olarak çalışıyor ancak prim hesabında fiilen kısmi süreli çalışma mantığını uyguluyor. Dolayısıyla burada bir...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Yasa ne diyor orada?

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Efendim, yasa açık bir şekilde, İş Kanunu çok net bir şekilde: "Fiilî çalışma yapan kişi işçidir." Aslında buradaki problem, uygulamada ve yorumda. Dediğim gibi istisnai bir durum, yeterli derecede öğretmenimiz var, eğitim süreci aksamasın diye 657 sayılı Kanun'un ilgili maddesi 89'uncu madde, burada doğum izni olabilir, herhangi bir rapor olabilir, askerlik olabilir; bu tip sebeplerle boşalan yeri özel bir görevlendirmeyle, dışarıdan herhangi bir sınav olmadan belli kriterleri olan, Valilik onayıyla bu olabiliyor genelde. Dolayısıyla kanun koyucu aslında burada kamu hizmetinin sürekliliğini esas almış ve buna ilişkin de bir düzenleme yapılmış ancak bu oradaki ihtiyaca binaen bir istihdam şekli olarak tabii kullanılıyor. Öğretmenler diğer emsal öğretmenler kadar hatta onlardan daha fazla ders vermiş olmalarına rağmen SGK, sosyal güvenlik açısından baktığımızda ciddi eksik kayıtlar oluyor. Dolayısıyla burada bu sorunu aslında idare de biliyor çünkü 2010 yılından sonra bir genelgeyle bunu düzenlemeye çalışmış, farklı farklı mağduriyetler ve uygulamalar oluşmuş. Ama burada da biz tavsiye kararımızda çok net bir şekilde söyledik, izah da ettik ve bunu da gündeme getiriyoruz, burada da gündeme gelmiş oldu. Dolayısıyla burada bir tutarsızlık görüyoruz çünkü kısmi süreli çalışma değerlendirmesi öyle herhangi bir yorumla, böyle uygulanabilecek bir şey değil yani bunun çok net bir şekilde emsal çalışma olarak öğretmenliği alması lazım. Kanun, mevzuat çok açık bir şekilde bunu söylüyor; emsal de öğretmenler. Dolayısıyla, onlara ilişkin bir değerlendirme yaparak bu primlerin tam olarak, eksiksiz yatırılması gerektiğini düşünüyoruz.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Peki, kısmi derken yani "kısmi"nin mevzuatta nedir karşılığı?

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Şimdi, efendim, dedim ya, uygulamada mesela 30 saatlik ders verildi; 30 saati -teknik bir şey bu, formülasyon- 7,5'a bölüyor; 7,5'a bölünce de eğer haftada 30 saatlik ders verdiyse bu yaklaşık haftalık 4 güne tekabül ediyor, ayda da 16 güne tekabül ediyor. Yani aslında 30 gün çalışmış olmasına rağmen sanki 16 gün çalışmış gibi sosyal güvenlikte uygulama görüyor. Sorunun da aslında temel kaynağı burada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Peki, Kamu Denetçiliği Kurumumuzun -çok net bir şekilde ifade edeyim- tutumu nedir bu konuda? Çok açık bir şekilde tavsiye kararlarımızda zaten bunu vurguluyoruz; sosyal güvenlik hukukunda fiilî çalışma gerçeği şeklî sınıflandırmalar karşısında göz ardı edilmemelidir. Ne kadar çalıştı, fiilî çalışması neyse onun sosyal güvenlik açısından da öyle değerlendirmesi lazım. Dolayısıyla idarelerden, idareden özellikle beklentimiz şu: Dar ve teknik yorumlardan ziyade anayasal bir bakış açısıyla, Anayasa'da güvence altına alınan sosyal güvenlik hakkının korunması ve bu anlamda çalışan bu öğretmenlerimizin sosyal güvenlik açısından bu mağduriyetinin giderilmesini dile getiriyoruz.

Burada bir başka konu daha var, o da şu: Kariyer anlamında da problem yaşıyorlar çünkü idare belli koşullar koyuyor, şu kadar öğretmenlik yapmış olması lazım gibi koşullar koyuyor, onu da sağlayamıyor; dolayısıyla bir başka boyutu da o.

Tabii, mevzuata çok boğmadan sorunu net olarak ortaya koymuş oldum sanıyorum.

Dikkatlerinize arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Kamu Denetçimize teşekkür ediyoruz.

Söz konusu başvuruya ilişkin Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Bakan Yardımcımız Sayın Muhammet Bilal Macit'e söz veriyoruz.

Buyurun Sayın Macit.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI MUHAMMET BİLAL MACİT - Saygıdeğer milletvekilleri, çok değerli hazırun; çok kısaca şunu ifade edeyim: Konu mali bir ödeme hususu olduğu için SGK ve Maliye Bakanlığından gelen genelgeler ve tedbirler neyse biz de bakanlık olarak ona göre hareket ediyoruz. Dolayısıyla mali bir husus olduğu için mali hususlarda yine düzenleme yetkisinin Maliye ve SGK'ye ait olduğunu ifade etmek isterim.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Peki, Sayın Bakan Yardımcımıza da teşekkür ediyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bir şey söyleyebilir miyim, bu konuları böyle geçecek miyiz? Sona bırakmayalım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Yok, en son... Kamu denetçilerimiz, Bakan Yardımcılarımız, sonrasında konu konu bitireceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Özür dilerim ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Tabii, buyurun vekilim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Pek çok konuyu konuşacağız ama bu konu bu kadar net konuşulmuşken bence sorularımızı sormamız lazım veya görüşümüzü söylememiz lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sözleri tamamlayalım, en sonda vereceğim; konu konu gidiyoruz Sayın Vekilim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Biz burada kaç tane konu konuşacağız Sayın Başkanım? Diyelim 15 tane, 15 tane konu konuşulduktan sonra mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Yok, yok; her biri kendi bölümü içerisinde Sayın Vekilim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tamam, peki bekliyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Şimdi, Denetçimizden sonra Bakan Yardımcımıza söz verdik, ilgili kişilerin sunumlarından sonra vekillerimize söz vereceğiz soruları için.

Sayın Bakan Yardımcımıza tekrar teşekkür ediyoruz.

Başvuru hakkında verilen tavsiye kararının Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına da yönelmesi nedeniyle hem konunun takibine ilişkin değerlendirmelerini almak hem de görüşmelerimize sunabilecekleri katkıları dinlemek üzere Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcısı Sayın Engin Akyol'a söz veriyorum.

Sayın Akyol, buyurun lütfen. SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ENGİN AKYOL - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyelerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle özetlemek istersem ücretli öğretmen olarak çalışan bir kişinin başvurusu var burada, 2007-2016 yılları arasında 7 dönem ücretli öğretmenlik yapıyor, primlerinin eksik bildirilmesi nedeniyle bunların tam zamanlı sayılmasını isteyerek emekli olmayı talep ediyor. Burada, şimdi, Sosyal Güvenlik Kurumu olarak biz 3 statüde çalıştırıyoruz öğretmenleri; ücretli öğretmenlerimizi 4/A, sözleşmelileri 4/B, kamuda çalışan öğretmenleri 4/C statüsünde çalıştırıyoruz.

Şimdi burada biraz genelge ve mevzuat üzerinden anlatmak isterim. Ücretli öğretmenlerimizin eksik gün sorunu hakkında kurum uygulamamız 5510 sayılı Kanunu'muzun (j) bendi ve 2013/11 sayılı Sigortalılık İşlemleri Hakkında Genelgesi var, bu çerçevede yürütülüyor. Bu kapsamda, uzman ve usta öğretici statüsündeki prim ödeme gün sayısı bir takvim ayı içinde hak kazandıkları brüt ek ders ücretinin prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi suretiyle en çok 30 gün olacak şekilde, diğer ücretli öğretmenler için ise ay içindeki toplam ders saatinin 7,5 saate bölünmesi suretiyle tespit ediliyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Zikrettiğiniz maddeyi tekrar bir alabilir miyiz, çok özür diliyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - 5510'a (j).

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ENGİN AKYOL - 5510'un (j) bendi; 2013/11 sayılı Sigortalılık İşlemleri Hakkında Genelge Başkanım.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 13'üncü maddesi uyarınca bir sözleşmenin kısmi süreli sayılabilmesi için işçinin normal haftalık çalışma süresinin tam süreli emsal işçiye göre önemli ölçüde daha az olması gerekiyor. Bu da 63'üncü maddede haftalık azami çalışma süresinin genel olarak 45 saat olduğunu, bu süreyi eşit olarak dağıtacağını öngörüyor. Bu çerçevede ücretli öğretmenimizin çalışma biçimi değerlendirildiğinde bağımlılık unsurunun bulunmadığını, önceden belirlenmiş süre ve ders saati yükümlülüğünü kabul ederek ders saati karşılığında ücret aldıklarını dolayısıyla tam süreli bir iş sözleşmesi niteliği taşımadığını, kısmi süreli bir iş yaptığını görüyoruz; dolayısıyla buradaki primi de buna göre tahsil ediyoruz yani tam zamanlı çalışmanın primiyle yarım zamanlı çalışmanın primi farklı oluyor. Yani burada Millî Eğitim Bakanlığımızın uygulaması yarım çalışma gibi. Tabii burada biz istatistik de verebiliriz ama şimdi ücretli öğretmenlerimizin sayısını Millî Eğitim Bakanımız daha iyi biliyordur, bunları tam zamanlı çalışıyor kapsamına almak isteyebiliriz ama bu biraz Millî Eğitim Bakanlığımızın kendi koordinasyonunda olan bir konu. Biz Sosyal Güvenlik Kurumu olarak bize gönderilen primlerin tahsilatını yaparız, tam zamanlı olursa tam zamanlı.

Bizim açıklamamız bu şekilde Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, Sayın Başkan Yardımcımıza da teşekkür ediyoruz.

Konuyla ilgili söz almak isteyen üyemiz var mı?

Mehmet Vekilim, buyurun lütfen.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ilgili kurumlarımızdan gelen kıymetli misafirler; hepiniz hoş geldiniz efendim.

Öğretmenlik, yalnızca bir meslek değil bir milletin geleceğini inşa etme vazifesidir. Bir çocuğun hayatına dokunan, ülkemizin yarınlarını şekillendiren öğretmenlerimizin emeği, fedakârlığı ve alın teri her türlü takdirin üzerindedir. Bugün burada ücretli öğretmenlerimizin yaşadığı önemli bir mağduriyete dikkat çekmek için toplanmış bulunmaktayız. Biraz önce Sayın Bakan Yardımcımızı, Abdullah Cengiz Beyefendi'yi dinledik. Abdullah Cengiz Beyefendi konuşmaları sırasında bu konunun Sosyal Güvenlik Kurumuna ait olduğunu ve bu şekilde çözülmesi gerektiği inancını ifade ettiler. Kamu Denetçiliği Kurumu olarak da bununla ilgili gerekli çalışmanın yapıldığını ve bu şekilde ortaya konulduğu ifade ettiler. Sonra Sosyal Güvenlik Kurumundaki kardeşimiz de "Bize göre yarım gözüküyor, bu açıdan işçinin primlerinin yarımlığından dolayı bu şekilde yapmak zorundayız." dediler, bunun Millî Eğitim Bakanlığı tarafından çözülmesi gerektiğini ifade ettiler. Burada, herhâlde şunu söylemeye çalıştı, Millî Eğitim Bakanlığı bunları normal öğretmen statüsüne alırsa zaten problem kalmıyor demek istedi. Doğru mudur efendim, bunu ifade ettiniz yani. Ben de diyorum ki buradan, öyle bir imkân olursa zaten Millî Eğitim Bakanı bunları bu şekilde değerlendirmek istemez, bu da bir realitedir. Onun için iki alanın da birbirleriyle net bir şekilde hukukun dışına çıkmadan -ki hukuk buna zaten yol gösterir- bu şekilde de orada emek veren, aynı saatten daha fazla çalışan öğretmenlerimizin, ücretli öğretmenlerimizin varlığı gerçeği de ortada. Bu şekilde de öğretmenin olmadığı okullarda, işte öğretmenlerin izin aldığı okullarda o bölgede hem kendi memleketlerinde kalarak o hizmeti verebiliyorlar hem de daha heyecanla bu hizmeti verebiliyorlar.

İnşallah, bugünkü toplantı bu hayırlı kararın alınmasına vesile olur. Bürokrasinin kendi arasındaki her zamanki sıkıntısının içerisinde öğretmenlerimizi harcamayalım. Onları bir an önce, inşallah birlikte bir ortak karar çıkartıp Mecliste de bununla ilgili bize ne düşerse yanınızda olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Hepinize başarılar diliyorum efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Mehmet Vekilim.

Selçuk Vekilim, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler, kıymetli konuklar, Sayın Bakan Yardımcısı, kıymetli bürokratlar; şimdi, ben, bu konuyla alakalı... Esasen ortaya çıktı ki biz, yıllardır iddia ediyoruz, alenen bir anayasal suç işleniyor ücretli öğretmenlerle ilgili; apaçık bir angarya var, apaçık bir emek sömürüsü var. Allah'a şükür, Kamu Denetçisi Sayın Makas ve Kamu Denetleme Kurumu nihayet bu gerçeği ortaya net, somut bir şekilde koymuş, doğru da koymuş. Burada bir suç var. Mevzunun özü şu: Aynı işi yapan, aynı görevi yerine getiren, istihdam şekli farklı olduğu hâlde aynı ders saati ve hatta fazla ders saatiyle girdiği hâlde bir ücretli öğretmen -Sayın Bakan Yardımcısı bilir- altmış beş yıl, yetmiş yıl çalışsa emekli olamıyor. Böyle bir şey olabilir mi? Olmaz. Şimdi, meselenin özü şu, ben sorayım o zaman: Hangi saatlerde çalışmadığını -on beş gün kabul ediyorsunuz ya, yarım ay kabul ediyorsunuz- hangi günler yok efendim? Sayın SGK yetkilimiz, Sayın Millî Eğitim Bakan Yardımcımız, ayın hangi haftalarında ücretli öğretmen var? Mesela, ücreti sınıf öğretmeninin ne kadar çalıştığını biliyor muyuz? Dört hafta, her gün ve ful çalışıyor. Biz hangisinde çalışmadığını söylüyoruz, iddia ediyoruz da yarım aylık primini yatırıyoruz? Bu kabul edilemez. Esasen zaten tam ek ders saatinin altında giren pek çok ücretli öğretmen var. Burada da asgari ücretin altında ücret ödenmesi, ayrı bir yasal suç, anayasal suç ama sosyal güvenlik hakları, emeklilik hakları, prim\gün sayılarıyla ilgili şimdiye kadar gasbedilmiş hakları, biz defaten söylüyorduk, kabul edilmiyordu ama bugün bu Komisyonda kamu denetçilerimiz tarafından gündeme getirilmesi çok kıymetli. Artık bu, ötelenemez, ertelenemez bir sorundur ve geriye doğru...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Vekiller tarafından gündeme geldi ya, kamu denetçisi değil. Komisyon Başkanımız gündeme getirdi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, biz getirmiş olabiliriz ama burada da bir rapor var.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Onlar da sağ olsun destek verdiler.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Çok teşekkür ediyoruz.

O zaman, bunun gereğini yapmak ve hatta geriye doğru, şimdiye kadar görev yapmış bütün ücretli öğretmenlerin bu gasbedilmiş haklarının iade edilmesi lazım. Doğru bir tespit olmuş.

Bu arada, Millî Eğitim Bakanlığının konuya işte "Bu bir Maliye konusudur, bizimle ilgili değil." demesi gerçekten abes oldu. Çalıştıran sizsiniz Sayın Bakan Yardımcısı, görev yaptıran siz, göreve olurla başlatan siz ama işte "Prim gün sayıları ve sosyal sigorta işleri bizim dışımızda." demek, sizi bu işin dışında bırakmaz. Ayrıca, Sayın SGK yetkilisi de "Bize Millî Eğitim Bakanlığı ne gönderirse biz onu yapıyoruz." diyerek bunu da açık etmiştir. Herkesi görevinin ve sorumluluğunun gereğini yapmaya davet ediyor, şimdiye kadar ücretli öğretmenlerin gasbedilmiş haklarının geriye doğru da iade edilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Öncelikle bir kanun çıksın inşallah, dediğiniz noktada.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Burada kanuna ihtiyaç yok üstadım.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - İşte ne gelecekse önümüze.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Selçuk Vekilime teşekkür ediyorum.

Mustafa Vekilim, buyurun lütfen.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; ben de hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, konu önemli bir konu, siyaseten hepimizi ilgilendiren bir konu ancak siyaseten belli figürlerle, belli düşünce tarzıyla bu konunun halledilmesi veya tartışılmasının da sağlıklı bir şekilde yapılması gerektiğini düşünüyorum. Ben uzun yıllar avukatlık yaptım ve ağırlıklı olarak da iş hukukuyla ilgili konuda bu görevimiz devam etti. Bir kere burada her şeyden önce bu kısıtlı çalışmanın 4857 sayılı İş Kanunu anlamında bir çalışma olmadığı belli yani ortadaki hukuki ilişki, hukuki akit İş Kanunu'na dayalı bir ilişki değil. Diğer taraftan, işte 5510 Sayılı Kanun'la düzenlenen yönleri var. Ben bu konuda siyasi çözüm bulunmasının yanında şunların da birlikte değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum: Bahsedildi, bir bağımlılık unsuru hakikaten ilişki olarak yok. Dolayısıyla başlayan öğretmenlerimiz veya bu yola müracaat eden kişilerden ilişkinin hukuki tarzının ne olduğunu bilerek müracaatlar oluyor ve buna göre bir kabul durumu söz konusu oluyor. Şimdi, böylesine bir düzenleme, çalışma şeklindeki bir varsayım, diğer yandan memur anlamında çalışan öğretmenlerimizle ve SGK anlamında otuz gün çalışmış işçilerle aynı eşitliği sağlar mı, yoksa burada bir adaletsizlik çıkar mı konusunu da bizim tartışmamız gerekiyor. Bir taraftan, özellikle yeni Covid sonrası süreçte evden çalışmaları ve kıstelyevm çalışmaları teşvik ederken bir taraftan bu meselenin sadece siyaseten bir mesaj içerikli bir şekilde ele alınarak işte "gasbedilme" veya "anayasal hakların ihlali" şeklindeki yaklaşımlarla da ben bu konunun çözüleceğini düşünmüyorum. Dolayısıyla düzenleme yapılsın mı? Evet, yapılsın ama burada tabii ki Millî Eğitim ve SGK yetkililerimiz de durumu belirttiler. O anlamda, yeni bir taşeronlaşmanın kadroya dâhil edilmesi gibi bir durumla karşı karşıya kalınabileceğini de ben ortaya koymak istiyorum. Tabii ki iktidar anlamında da çözülmesi gereken bir konudur ama sadece belli saiklerle hareket etmekten ziyade konunun yasal mevzuat, uygulama ve bundan sonraki alınacak, katedilecek yollarla, siyasi anlamdaki düşüncelerle birlikte değerlendirilmesini özellikle düşünenlerdenim çünkü bir taraftan da aslında burada bunları net olarak konuşmazsak, iktidar-muhalefet modunda bakarsak birbirimizi toplumsal anlamda ve siyasi anlamda belli bir sıkışmışlığa itmiş oluruz ki bu durumda da gerçek bir çözüm çıkmaz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyorum Mustafa Vekilim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yani otuz gün çalışıp on beş günlük mü yatsın Mustafa Bey, ben anlamadım. Sen öyle mi dedin?

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Hayır, hayır, bakın, ben anlattım da Selçuk Vekilim. Otuz gün çalışanla aynı kefeye mi konulsun kısmını da düşünmemiz lazım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Otuz gün çalışıyorsa otuz gün çalıyordur tabii ya.

Benim yarım kaldı, bir şey söylemem lazım. Özür dilerim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Selçuk Vekilim, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Şimdi, demin Millî Eğitim...

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Yani meselenin hukuki zemini nedir?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Söyleyeceğim.

Efendim, demin

şöyle söylendi: "Zaten bu ücretli öğretmenler bu işe talip olurken böyle olduğunu biliyorlardı." Buna razılar denmeye çalışıldı.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Yok, razılardı demiyorum, biliyorlardı diyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O zaman ben soruyorum sayın SGK yetkilisine: Şimdi ben bir işçiye desem ki sana bir gün bile sigorta vermeyeceğim, hiçbir gün primini ödeyemeyeceğim, seni bu şartlar altında çalıştırıyorum desem üç yıl çalıştırsam, ondan sonra o da gidip şikâyetçi olsa ona diyor musunuz "Kardeşim, adam sana demiş, sen de mecburdun, biçare kaldın, düçardın kabul ettin." Hukuk devletinde böyle bir şey olabilir mi?

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Hukuk devletinde gasp olabilir mi?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mecbur ama yani mecbur; şartları yok, atanamamış 800 bin öğretmen var.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Gasp olabilir mi hukuk devletinde? Bakın, tanımlamanızı kanuna uygun vermelisiniz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tamam Mustafa Bey, Sayın Vekilim...

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Ben onu demeye çalışıyorum. Bakın, yine meseleyi aynı noktaya çekmeye çalışıyorsunuz. Taraftarım diyorum, çözülmesi gerekir diyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Ortak çözüm için konuşuluyor.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Ama burada anayasal bir gasp açıklaması...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tam gün primi yatacak kardeşim. On saat, yirmi saat, on beş saat, otuz saat, ne kadar çalışıyorsa çalışsın. Mesela, haftada sadece branş öğretmeni ücretli öğretmenlik yapıyor, pazartesi iki saati var, salı günü altı saati var, çarşamba günü üç, perşembe bir, cuma dört; neye göre ayıracağız? Hangi gününü yok sayacağız? Böyle bir şey olabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ederiz Selçuk Vekilim.

Mehmet Vekilim, buyurun, söz istemiştiniz.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Değerli Başkanım, sağ olun.

Muhterem hazırun, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Diyarbakır AK PARTİ Milletvekili Mehmet Sait Yaz. Vaizlik ve imamlıktan geldiğim için ben de bir mağduriyeti burada dile getirmek istiyorum. 17 bin vekil imam var Türkiye'de, 17 bin ve bunlar asgari ücretten de daha düşük çalışıyorlar. Bunlar cumartesi, pazarları tatil değil Selçuk Vekilim. Bunlar sadece ayda üç gün idarenin yani müftülerin onlara belirleyeceği o günü tayin edecekler ve o gün de izinli sayılacaklar. O da mağduriyeti ifade etmeleri, onu ön plana bir dilekçeyle ifade etmeleri gerekiyor. Bunlar köylerde ve mezralarda çalıştırılıyor, aldıkları maaşlar gidip geldikleri yere yetmiyor. Biz bunu Diyanet İşleri Başkanlığına defalarca ilettik. Diyanet İşleri Başkanlığı diyor ki: Maliye Bakanı bütçe verecek, Maliye Bakanından sonra biz ancak bunlara kadro tahsisi yapabiliriz. Maliye Bakanıyla konuşup bir araya geliyoruz: Cumhurbaşkanlığı Strateji Daire Başkanının buna müsaade etmesi lazım. Dolayısıyla burada bir mağduriyet var yani sadece ücretli öğretmenlerin değil, imamların da onların dışında bizim bilmediğimiz birçok insanın da çalışırken mağdur edilmesi bir insanlık suçudur, kul hakkıdır. Kul hakkı, her zaman Mecliste de ifade ediyorum, şehitlikle de affedilmeyen, hacca gidip gelmekle de affedilmeyen bir haktır. Bunun telafi edilmesi gerekiyor, söylüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyorum Mehmet Vekilim.

Mehmet Vekilim, buyurun, sonra Sibel Vekilime söz vereyim.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Kıymetli, muhterem kardeşlerim, öncelikle burada Sayın SGK Başkan Yardımcımız ifade etti, Millî Eğitim Bakan Yardımcımız sağ olsun ifade ettiler konuyu. Buradaki konunun üzerinde başka alanlardan ziyade alanı konuşmak gerekiyor, işte, siyasetti, oydu, buydu değil de. Her zamanki gibi yani Meclisteki gibi davranmayalım burada isterseniz. Burada ciddi bir konu oluşturulmuş, sağ olsunlar, biz bu konuyu çalışmıştık. Kamu Denetçiliği Kurumu da bununla ilgili müracaatlarını yaptılar. İki taraf da doğruca, açıkça, samimiyetle durumu izah ettiler. Evet, buyurduğunuz gibi, hukuka uygun değil ifade edildiği şekliyle. Bizim vicdanımıza da uygun değil bu yaşananlar. Bunu Türkiye genelinde eklersek Kıymetli Hocam, pek çok alanda bu şekilde yaşanıyor. İnşallah, öncelikle, ücretli öğretmenlerimizle ilgili konunun bir an önce samimi bakarak, doğru yerden bakarak çözülmesi gerektiği inancı içerisindeyim. Ben inanıyorum ki bu topluluk bunu çözecek. İnşallah hayırlara vesile oluruz efendim.

Hepinize saygılar sunuyorum tekrar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Mehmet Vekilim.

Sibel Vekilim, buyurun lütfen.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkanım, sizi ve şahsınızda tüm katılımcıları saygılarımla selamlıyorum.

Tavsiye kararı alınmış. Bu süreçte elbette ki tavsiye kararı alınırken gerekli hukuki altyapı da incelenmiş ve sonucunda da bir karara varılmış. Şimdi, dolayısıyla burada bizim yapmamız gereken, kanayan yara olan ücretli öğretmenlerin bu sorununu çözmek.

Mustafa Vekilim "gasp" kelimesinden hukuken rahatsız oldu. O zaman "emek sömürüsü" üzerinden yine devam edelim. Ben bir şeyi kabul etmiyorum yani ben de Yüksel Vekilim gibi düşünüyorum, hiçbir ücretli öğretmen isteyerek, kabul ederek ücretli

öğretmen olmuyor. Şartların kendini zorlaması, daha doğrusu artık buna mecbur kalması sonucunda ücretli öğretmenliği kabul ediyor. Dolayısıyla bunun hukuka uygun olmadığı çok ortada. Şimdi, oturup biz bunu nasıl düzeltebiliriz, bunu düşünmemiz lazım. Benim merak ettiğim konu şu... Yani bunu artık sürüncemede bırakmamamız gerekiyor. Yani Türkiye hızlı bir anayasasızlaştırılma sürecini yaşıyor, Meclisin bile Anayasa'yı çiğnediği bir ortamda artık nereden tutacağımızı da bilemiyoruz bu hak ihlallerini nasıl düzeltiriz diye. Burada tavsiye kararı belli, bizim yapacaklarımız da aşağı yukarı belli. Dolayısıyla oturup bunu çalışalım ve halledelim. Bir kere de bir şeyi hep birlikte hallettik diyelim.

Benim şu sorum var: Bu karardan sonra burada muhatap idareler diye gösterilen Millî Eğitim Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı oturup karşılıklı olarak konuyu incelemişler mi; birlikte bir sonuca varmışlar mı yani kurumlar arasındaki koordinasyon sağlanmış mıdır? Bunu gerçekten merak ediyorum. Bunun sonucunda da ne yapılması gerektiğini sadece bize değil de o ilgili gördükleri bakanlıksa oraya iletmişler mi, yoksa tamam, biz görevimizi yaptık, bize ait değil sorunun çözümü deyip sadece bize mi yazmışlar? Bu konuda cevap alırsam çok memnun olurum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Sibel Vekilim.

Başka söz almak isteyen vekilimiz var mı?

İbrahim Vekilim, buyurun lütfen.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütün arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi sevgili arkadaşlar, topu taca atarak biz çözüm üretemeyiz. Şimdi sorunu Kamu Denetçiliği Kurumumuz ve temsilcisi arkadaşlarımız tespit etmiş ve orta yere bir tavsiye kararı koymuş. Ortada bir hukuksuzluğun olduğunu, bir mağduriyetin olduğunu tespit etmiş, bunun üzerine de tavsiye kararını almış. Şimdi, Millî Eğitim Bakan Yardımcımız bir cümle kullandı arkadaşlar konuyla ilgili, başka da bir açıklama yok. Kullandığı tek cümle şu: "Bu konu mali bir konudur. Maliye ve Hazine Bakanlığından gelen genelgeler ya da bildirimler doğrultusunda biz işlem yapıyoruz." Bitti, kapattı konuyu. SGK temsilcisi de şunu söyledi: "Biz artık her şey olup bitip bize gelen kısmıyla mükellefiz. Dolayısıyla SGK olarak, eğer Millî Eğitim Bakanlığından bize bir düzenleme gelirse biz kurum olarak gereğini yaparız." Şimdi, bunun dışında tartıştığımız hiçbir yan ne yazık ki yok. Değişik değişik yorumlar yapabiliriz.

Sevgili arkadaşlar, "eşit işe eşit ücret" kavramını ve anayasal hükümleri ne çabuk gözden kaçırıp unutuyoruz ya? Şimdi ne demek, devletin memuru olan, kamu çalışanı olan öğretmenimizin girdiği ders saati ile ücretli çalışan öğretmenin girdiği ders saati aynıysa, aynı süreli işi yapıyorlarsa birininkini yedi buçuk saate bölüp eksik kısmi çalışma diyerek prim gün sayılarını emekliliğine de etki edecek şekilde kesmeye kalkarsanız çalışma barışını ve adaletin huzurunu da ortadan kaldırırsınız. Şimdi, sevgili vekillerimizden bir kısmı şunu söyledi, bürokratlarımız da söyledi: E, canım başlarken biliyorlar. İşsizliğin can yaktığı, ekonominin bu kadar kötü olduğu, insanların hayat pahalılığı ve geçim sıkıntısı içerisinde yol aramaya çalıştığı bir süreçte... Ya, petrol vardı da bu insanlar mı içti? Siz atanmayan, milyonu bulan öğretmeni görevine atadınız da bu insanlar o nedenle mi bu yolu tercih ettiler? Hayır, ülkemizdeki bütün üniversitelerde, eğitim fakültelerinde çok sayıda gencimiz eğitiliyor, yetiştiriliyor, öğretmenliğe hak kazanıyor. Ya, sonra? Sonrası yok. Şimdi, ne yapalım? Sayın Mustafa Vekilimizin söylediği gibi "E, canım bunu şimdi hukuken değerlendirelim, aha burada bir taşeron uygulaması gibi de değerlendirilebilir. Bu konuyu konuşursak taşeronların kadroya geçmesiyle ilgili bir konuyu da dikkate almak zorunda kalabiliriz." ifadesi bir yanıyla itiraftır, Mehmet Vekilim de o itirafı etti, Sayın Sait Yaz da ifade etti "Sadece sorun öğretmenlerin değil, imamların, başka sektörlerde çalışanların da sorunudur." diye. O zaman, arkadaşlar, sorunlardan kaçarak, sorunları halı altına süpürerek sorunlarından kurtulamıyoruz, sorunlar daha da büyüyerek gelir. Şimdi, o zaman bize... Biz başından beri söylüyoruz zaten, bu kadar çeşitli bir çalışma ortamı olabilir mi? İşçi var, sözleşmeli var, memur var, kısmi çalışma var, geçici işçi var. İUP'a göre haftanın üç günü gidip ayda 18 bin lira ücret alıp ya da sigortası ona göre ödenen var, taşeronu var, var oğlu var. Şimdi, bu kadar çeşitli çalışma yaşamının içerisinde unutmayın ki -sayıyı arkadaşlarımızdan rica ediyorum- başvuruyu yapan bir ücretli öğretmenimizdir ama Türkiye'de kaç yüz bin insan bu koşuldadır ve bu insanlar ne zaman, nasıl emekli olacaktır? Arkadaşlarımızın bu soruya da yanıt vermesi lazım. Şimdi, ben şöyle anlıyorum, özet: SGK temsilcimiz gereğini yapmış. Daha doğrusu başında şöyle söyleyelim: KDK temsilcimiz burada bir hukuksuzluğun ve mağduriyetin olduğunu... Burada hukuksal bir düzenleme gerekmediği için zaten gündemimizde, kanun manun da değişmesi gerekmiyor. Öyle olsa yürümemiz gereken yol farklı olur. O ki hukuka aykırılığı tespit edilmiştir, yasal yani yasama tarafından bir düzenleme de yapılması gerekmemektedir ve idarenin uygulamasından KDK temsilcisi şikâyetle konuyu buraya da taşımıştır, SGK temsilcisi de uygulayıcı olarak "Kardeş, bize nasıl gelirse biz uygulamaya hazırız." demiştir, o zaman Millî Eğitim Bakanlığının Bakan Yardımcısı ya da Bakanlık Maliyeyle mi oturur konuşursunuz, idarenin bütünüyle mi oturur konuşursunuz yüz binlerce ücretli öğretmenimizin bu sorunu bu masada çözülmelidir. Bu hak ihlali ve mağduriyeti mutlaka giderilmelidir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Makas, konuya dair buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Efendim, konunun netleşmesi açısından önce sayın milletvekilimizin sanki bendenizle ilgili "SGK'nin düzeltmesi lazım, Millî Eğitim değil." gibi bir değerlendirmesi oldu. Ben herhangi bir idare ismi koymadım, sadece sorunu tüm çıplaklığıyla ortaya koymaya çalıştım, onu tavzih etmek isterim; bu bir.

İkincisi de bizim bu sorunla ilgili önerimiz ne? Yani kamu denetçisi olarak önerimiz şu efendim: Bir defa fiilen yürütülen hizmetin niteliği esas alınmalıdır. Sınıf öğretmenleri için haftalık on iki saat ve üzeri, branş öğretmenleri için haftalık on saat ve üzeri ders yükü bulunan hâllerde çalışmanın tam süreli kabul edilerek primlerin otuz gün üzerinden yatırılmasını tavsiye ediyoruz.

Saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Sayın Makas.

Evet, ücretli öğretmenlerimizin sıkıntılarıyla alakalı ilgili dosya üzerinden gerekli değerlendirmeler yapıldı. İnşallah bu sıkıntının giderilmesine dair...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Başkanım, bunu iletmişler mi başka bir bakanlığa?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sibel Vekilim, konunun tarafları burada, aralarında görüşmeler ve yazışmalar yapıldığı için en son buraya getirildi konu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - O konuda bir şey yok, soru sordu, Sayın Bakan Yardımcısı cevap verecek herhâlde ya? Vermeyecek mi? Soru sordu ya!

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Soru değil, zaten şey konuşmuş...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun Ahmet Vekilim.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Karardan sonra ne yaptılar? Onu da bize "Biz bunu uygulamıyoruz." demekten başka bir şey yaptılar mı diye soruyorum.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ben anladım şöyle: Ben buradan zaten Kamu Denetçisi Sayın Abdullah Bey'e söylüyorum. Abdullah Bey, şöyle bir çalışma yapın: Bu konuyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığının görüşü, Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşü, Maliye Bakanlığının ortak üç görüşünü alıp bunu tekrar bize de iletin, biz bunu tekrar değerlendirip işin oluru nasılsa o şekilde değerlendirelim, tamam.

Teşekkür ederim.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Yani Bakan Yardımcımız da diyebilir. Bu konu önlerine geldiğinde şöyle bir çözüm üretmek için çabaladılar mı ben onu sormak istiyorum. Kamu Denetçisiyle alakalı değil, bu karardan sonra Millî Eğitim Bakanlığı veya Sosyal Güvenlik Kurumu sorunun çözümü için çabalamış mı onu öğrenmek istiyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, Sayın Bakan Yardımcımız cevap verecek misiniz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Mehmet Vekilim, buyurun lütfen.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Kıymetli arkadaşlarım, ben tabii, Sayın Bakanımızla yakinen tanıdığım için söylüyorum, çok fazla konuyu böyle büyüterek ya da uzatarak konuşan bir tip değil, o da biraz da eylemciliğinden kaynaklanıyor, doğruca bir şey söyledi bize kendisi, bu konu görüşülüyor mutlaka, görüşülmemiş olsa da bugünden itibaren görüşülecek yani illa Bakan Beyi konuşturmak istiyorsanız, buyursun konuşsun kendisi efendim ama konu bitti yani normal şartlarda, konuşmada görüşüldü.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Bir kelime ekleyebilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - İbrahim Vekilimiz, evet, kısaca.

Buyurun Vekilim.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Tek bir cümle, uzatmayacağım.

Şimdi, Sayın Başkanım, bakın, konu zaten intikal etmiş mi KDK'ye? Etmiş. Kamu Denetçiliği Kurumu temsilcimiz kendi ilgi alanıyla ilgili bugün de az önce tekrarladığı cümlede bu mağduriyetin giderilmesi yolunu, yöntemini de söyledi tam süreli sayılmasıyla ilgili. KDK bu kararını almış mı? Almış. İlgili kurumlara tavsiye kararını iletmiş mi? İletmiş. Kurum uymuyor. Şimdi, o zaman biz burada bu sorunu çözemeyeceksek Komisyon olarak bizim varlığımızın ne kıymeti var? Biri bize anlatsın. Şimdi, bakın, şuradan başlayarak oylama yapsak buradaki kurul üyesi milletvekili arkadaşlarımızın tamamı Sayın KDK temsilcisinin önerisi yönünde oy kullanır, ben yürekten inanıyorum. Şimdi, konu iletilmiş, tavsiye kararına uymayan bir idare var, şimdi konu bir daha görüşülsün diye topu taca atıyoruz. Yani o zaman bu Komisyon ne işe yarıyor? Biz karar alamayacaksak, yaptırım uygulayamayacaksak, yasa düzenlemesi gerekmediği hâlde tavsiye kararına uyulmasını sağlayamayacaksak şu an diğer konuları görüşmemizin de bence hiçbir mantığı yok.

Teşekkür ederim.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Milletvekilim, bunları yapmıştık biz zaten, oraya götürün...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Hayır, bugün bu konu çözülüyor mu? Ücretli öğretmenlerimizin tam süreli bir sözleşme kapsamında otuz günlük emekliliğe etki edecek şekilde primleri yatacak mı yapmayacak mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, teşekkür ediyorum İbrahim Vekilim.

Konu tüm yönleriyle değerlendirildi, kurumların ilgili tarafları da burada. Bu, farkındalık adına yapılmış olan çözüm odaklı toplantının inşallah bereketli neticeler doğuracağına inanıyoruz.

Kurumlarımız raporlarını...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Çok özür diliyorum, ben bir tamamlayayım.

Kurumlarımız raporlarını tekrardan son olarak...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Başkanım, özür dileyerek...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun. Sözüm bölündü ama buyurun Selçuk Vekilim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tamam, siz tamamlayın.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun, dağıldı.

Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, yanlış anlamayın, meseleyi uzatmak adına da söylemiyorum. Vallahi, bak, hiç kusura bakmayın, bu birazcık saygısızlığa giriyor.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tıp oynuyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, beştir soru soruyoruz, cevap vermeyecek misin beyefendi?

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ya, böyle bir şey olmaz ama.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Böyle bir şey yok ki. Ya, bak, soru şu... Niye siz cevap veriyorsunuz? Muhatap orada, müsaade edin, cevap versin. Tekrarlıyorum sorumu. Ben ne anlattığımı biliyorum, Allah aşkına, ben öğretmenim.

Şimdi, efendim, çok basit, bu, yasal düzenleme gerektirmiyor, yoruma dayalı, cebren, zorla ücretli öğretmenleri tam anlamıyla bir emek sömürüsüyle bunların emeklilik haklarını alıyoruz. Bunun burada düzenlenmesi lazım. Sadece biz demiyoruz, Allah, vicdan da diyor, en son Kamu Denetçiliği Kurumu da bunu söylemiş. Tamam, o zaman bir düzenleme yapmak lazım. Soru

soruyor, milletvekili soru soruyor, biz de sorduk, Sayın Bakan Yardımcısına diyoruz ki: Efendim, bu konuyla alakalı... Bir cümle cevap veriyor, "Bizimle ilgili değil, maliyeyle ilgili." Böyle bir şey var mı ya? Personel sizin personeliniz. Bununla alakalı SGK da diyor ki: "Hayır, bizimle de ilgili değil." Biz duyduğumuzu anlıyoruz ya. Bizimle ilgili değil, Millî Eğitim bize ne gönderirse o. Yani bu çözümsüzlük mü şimdi? Neyi çözdük? Ben anlamadım.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ya, çözüm, nasıl dediğin şey, bilmiyorum ki yani. Böyle bir şey olmaz Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Mehmet Vekilim, buyurun, sizden de son olarak söz alayım.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Başkanım, önemli bir şey söylüyorum. Burada yasal düzenleme gerektiren bir konu yok ki yani 5510 sayılı Kanun'un (j) bendinde bir düzenleme gerekmiyor.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tamam, onu söylesin Bakan Yardımcısı Bey de.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Niye yasal düzenleme üzerine gerek yoktur diyelim?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Bunun için yasal düzenleme gerekiyor, o yüzden benim yapacağım bir şey yok desin.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yok ağabey.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Niçin yok?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yok ağabey, çalışma yok, öyle bir yasal düzenleme yok diyor.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Ama yasanın iptali var mı burada? Tavsiye kararı var. Bakın, 5510 sayılı...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Şimdi, Mustafa Bey, yasal düzenlemeyi gerektirse zaten Komisyonun gündemi olamaz konu. Niye Komisyonun gündemine getirdiniz o zaman?

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Ama bakın, bu konuda 5510'da yasal düzenleme gerekliliğinin olup olmadığını soralım yetkililerimize.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sorun, belki siz sorarsanız cevap alabilirsiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Makas, buyurun, size de soruya binaen sözü verelim ondan sonra tamamlayalım.

Yasal düzenleme sorusu, buyurun Sayın Makas.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Sayın Kamu Denetçiliğinin önerisi için yasal değişiklik gerekiyor çünkü İş Kanunu'na tabi kişiler bunlar. Bunların on gününün tam süreye sayılabilmesi için kanun değişikliği gerekiyor, artı 5510 sayılı Kanun'da da kanun değişikliği gerekiyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ücretli öğretmenlikle alakalı bir kanun mu var üstat?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyorum.

Sayın Makas, buyurun lütfen, sizden de alayım buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, vatandaş bir günlüğüne eve temizliğe gidiyor, şikâyetçi olursa siz bunun niye primini yapmadınız? Böyle bir şey yok. Çalıştığı hâlde burada sigorta gasbı var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Selçuk Vekilim, Sayın Makası da dinleyelim sonrasında...

Buyurun.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Sayın Başkanım, şimdi, efendim, konuyu biz hem yıllık raporumuzda yazdık hem incelemelerimizde, idarelerimizle yapılan yazışmalarda bütün mevzuat taramasını yaptık ve bir neticeye vardık. Bunu da hem kurumlarımıza bildirdik hem de bugün burada konuşuyoruz. Bugün burada bu sorunu konuşuyor olmak da çok değerli. Tabii ki çözüm açısından keşke hemen çözüm yapabilsek. Şimdi, burada efendim, aslında sorunun özü şu, biraz önce söyledim aslında: 657 sayılı Kanun çok özel bir şeyi, bir istisnayı ortaya koyuyor, diyor ki: Kamu hizmetleri eksik olmasın, sürekliliği olsun, bir olumsuzluk olmasın diye bir istisna getiriliyor. Özel, dışarıdan belli koşullardaki öğretmeni orada istihdam ediyorsunuz. Şimdi, buraya kadar aslında sorun yok. Sorun şurada başlıyor: Bu istisnayı daha genelleştirerek uygulamaktan aslında kaynaklanıyor. Yoksa kurumların burada ihmali falan değil, bu uygulamayla beraber bu bir yöntem. Tamam, idare burada bir ihtiyaç görmüş olabilir, bilemem ama sonuçta, bu yaygınlaşınca ve bu istisnayı daha kısa süreli çalışıyor olmak lazımken kanuna göre, tabii sürekli çalışıyor olması bu sorunu gündeme getiriyor. Haklı olarak diyor ki idare: "657'ye göre bu, işçi değil, ben işçi olarak görmüyorum bunu." Bu, çok özel, istisnai bir durum. Ama İş Kanunu'na göre SGK işlem yapıyor. Buradaki tutarsızlığı gidermek lazım. Ayrıca, tabii, SGK yetkilimiz "Kanun değişikliği gerekiyor..." Neye göre söyledi bunu, tam" fikrim yok ama burada İş Kanunu çok açık, 5510 çok açık, burada uygulamayla çözülür.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Konu anlaşıldı, benim size dediğim gibi, bir araştırın, bakacağız.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Olur efendim, tekrar şey yaparız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz, çok sağ olun.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığıyla devam edelim.

Bakanlığın 2024/16316 numaralı başvuruya ilişkin olarak Kurumun verdiği tavsiye kararına uygun işlem tesis etmediği belirtiliyor. Konuyla ilgili Kamu Denetçisi Sayın Abdullah Cengiz Makas'a söz veriyoruz.

Sayın Makas, buyurun, 2 numaralı konuyla alakalı.

Öncesinde, Sayın Bakan Yardımcımızın programı nedeniyle ayrılması gerekiyor, ilgili Daire Başkanımız da yine buradadır.

Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan Yardımcım katılımınız için.

İkinci konuya geçelim.

Sayın Makas, buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Sayın Başkanım, benim alanımla ilgili olarak ikinci konuyu da hemen çok özet bir şekilde arz edeyim.

18 yaş altı aile iş yeri sigortalılıklarının emeklilikte dışlanması. Şimdi, efendim, bu, tabii, derin bir güven sorununu da beraberinde getiriyor. Şimdi, vatandaşın sistem içerisinde primleri kabul ediliyor, hayatını buna göre planlıyor ancak emeklilik aşamasına geldiğinde geçmişte geçerli kabul edilen sigortalılık sürelerinin artık dikkate alınmayacağı kendisine bildiriliyor. Esas,

temel sorun bu. Burada, tabii, sadece bir teknik uyuşmazlık, herhangi bir uygulama eksikliği falan değil, burada çok temel ilkeler ihlal ediliyor. Hukuki güvenlik, meşru beklenti ve idareye güven sorunu ciddi bir şekilde ortaya çıkıyor. 18 yaşından önce anne ve babaya ait işyerlerinde fiilen çalışmış kişilerin geçmişte kabul edilmiş sigortalılık süreleri emeklilik hesabında tümden dışlanabilmektedir. Şimdi, bize gelen başvurulardan çıkarılan netice, idare bunu, Sosyal Güvenlik Kurumu bunu daha çok belli gerekçelere dayandırıyor tabii ancak burada temel olarak sormamız gereken şey şu: Bu kişiler fiilen çalışmış mıdır, çalışmamış mıdır? Bununla ilgili tabii, tespit edilmiş somut bir şey yok ortada. Eğer fiilen çalışmışlarsa sadece şekli eksiklikler nedeniyle anayasal güvence altındaki sosyal güvenlik hakkının ortadan kaldırılması tabii ki hakkaniyetle bağdaşmaz. Biz bunu söylüyoruz. Efendim, geçmiş dönem aile işletmelerinde çocukların fiilen çalışması yaygın bir uygulama aslında. Yargı içtihadında da fiili çalışmanın sosyal güvenlik değerlendirmesinde açıkça vurgulandığı çok açık bir şekilde bellidir. Dolayısıyla devletin, sosyal güvenlik sistemimizin geçmişte kabul ettiği sigortalılık sürelerini emeklilik aşamasında tümden dışlaması vatandaşın sisteme karşı olan güvenini ciddi şekilde zedelemektedir. Dolayısıyla bunu sadece bir bireysel mağduriyet gibi almamak lazım. Onun için de Komisyonumuzun gündemine bunu taşıyoruz.

Beklentimiz şu efendim: Bu olaylarda fiilî çalışma olgusunu tespit edip ona göre hareket etmek. Oysa idaremiz eğer bir ailenin 18 yaşın altındaki çocuğu bir işyerinde çalışıyorsa ve bu şekilde sistemde görünüyorsa hiçbir tespit yapmadan bunu kabul etmiyor ve dışlıyor. Dolayısıyla buna bir tavsiye kararı yazarak bunun hem hukuki beklenti hem meşru beklenti açısından ve sisteme olan güvenin zedelenmesi açısından doğru bulmadığımızı ifade etmek için böyle özetlemek isterim efendim.

Arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Kamu Denetçimiz Sayın Makas'a.

Söz konusu tavsiye kararının uygulanabilir görülmemesinin gerekçeleri hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcısı Sayın Engin Akyol'a söz veriyorum.

Sayın Akyol, buyurun lütfen.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI ENGİN AKYOL - Sayın Başkanım, kıymetli üyeler; burada bir başvuru var, 18 yaşın altında çalışmalarının sigortalılığa sayılması durumunda emekli olmasını talep ediyor vatandaşımız. Mevcut durumu öncelikle izah etmek isterim. Şimdi, Türk hukukunda iki tür hak var: Bir hak ehliyeti, bir fiil ehliyeti. Hak ehliyetiyle ilgili kişinin haklara ve borçlara sahip olma durumunu, fiil ehliyeti ile de kişinin sahip olduğu hakları bizzat kullanabilmesini ifade ediyoruz. Bu kapsamda, babasına ait iş yerinde 18 yaşın altında çalışan kişilerin şu an mevzuatımızda tanımlandığı şekliyle 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 345'inci maddesinde "Çocuğun borç altına girebilmesi bir kayyumun katılmasına ve hâkimin onayına bağlı olması gerektiğinden 18 yaşından küçük çocuğun bu unsurlar olmadan babasının yanında hizmet akdiyle çalışması mümkün bulunmamaktadır." Yine bununla birlikte, günümüze gelinceye kadarki uygulamalarımızdan bahsedecek olursam: 66 tarihli 1002 sayılı Genelge'mizde de "Mümeyyiz küçüklerin hâkim tarafından tasdik edilmiş bir hizmet akdi mevcut olmadıkça sigortalı sayılmalarına imkân bulunmamaktadır." Yine bununla birlikte, devamında 1988 tarihli 16 sayılı Genelge'mizde benzer bir madde dercedilerek "İlgili mümeyyiz küçükler sigortalı sayılamazlar..." Günümüzde hâlihazırda 2013/11 sayılı Genelge'de de benzer düzenlemelerin eski düzenlemelerde olduğu gibi devam ettiğini, dolayısıyla bu genelgeler ve Türk Medeni Kanunu'ndaki hükümlerle birlikte 18 yaşın altında çalışan çocukların burada çalışıyor olarak değerlendirilmediği... Burada bizim iş akdi yaparken bir karşılıklı sözleşmeden bahsetmemiz gerekiyor, bunun dışında bir ücret mukabili çalışması gerekiyor. Şimdi, bu olayın hem olumlu hem olumsuz tarafları var. Tabii ki burada Genel Müdür Yardımcımız istatistiklerle de geldi, eğer uygun görürse Komisyonumuz o istatistikleri de paylaşmak isteriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NECMETTİN ÖZ - Konuyla ilgili tavsiye kararını tamamıyla okuduktan sonra şimdi Sayın Denetçimiz şöyle bir cümle kullandı: "Fiilî çalışma" "Fiilî çalışmayı her zaman sigortalı yapıyoruz." diye bir algı oluşuyor. Bizim kanunumuzda "Fiilî çalışan herkes sigortalıdır." gibi bir ibare yok. Hizmet akdine tabi çalışan... Hizmet akdinin unsurları da bağımlılık, ücret, süre, en önemlisi bağımlılık. Bizim buradaki duruşumuz, her akit, en basitinden bir senet dahi 2 kişi arasında düzenleniyor, bir akdin iki tarafı aynı kişiden oluşamaz. Başka bir işyerine gidiyor olsa bu sözleşmenin işçi tarafını babası imzalayacaktı. Şimdi, hem işçi tarafını imzalayacak hem işveren tarafını imzalayacak. Dolayısıyla bir tarafa geçip diyecek ki: "Evet, ben seni çalıştırıyorum." öbür tarafa geçip diyecek ki: "Evet, ben senin ücreti kabul ediyorum, bu şartlarla devam ediyorum." Peki, ayın sonunda ücreti ödemedim, İş Kanunu'na aykırılık var, öbür tarafa gelip "Ben senden ücret istemiyorum." deme durumu var hukuki olarak ve tersinden düşündüğümüz zaman şimdi bir kişinin babasının veya annesinin iş yerinde çalıştığını sigortalı olarak kabul edersek şöyle bir durum karşımıza çıkarsa: 14 yaşında bir çocuk adliyeye iş mahkemesine gitti "Babam beni çalıştırıyor, bana ücret ödemiyor." dedi. Bunu hâkimin kabul noktası var mı? Yok. Mevzuata baktım, mutlaka bir temsilciyle gitmesi gerekiyor, mutlaka kendi kendini dava etmesi gerekiyor babasının aslında. Babasına diyecek: "Babacığım, ben seni şikâyet etmek istiyorum, beraber iş mahkemesine gidelim, seni dava edeceğim." Yani böyle bir girift konu. Tabii, biz bunları ne zamanlarda yaşıyoruz? Yasa değişikliklerinden önce. Konumuzda bu sigortalımız da 1999 yılında babasına ait bakkal iş yerinde çalışmış -belki de çalışmıştır, tabii, geçmiş yıllar bilmiyoruz- EYT yasası çıktıktan sonra herkes hizmet dökümünü baştan aşağıya sorguladığı için buradan bir şey bulabilir miyim? Babasının iş yerinden emeklilik talebi var. Doğrudur, yanlıştır ama ben şu farkı arz etmek istiyorum: 1999'dan 2004 yılına kadar orada çalışması yok, 1999'da giriş yapmış, sonra aynı bakkal iş yerine 2004'te girmiş. Şimdi şöyle bir şeyle karşı karşıya kalıyoruz: Benim babamın bakkal dükkânı var, her gün gidiyorum ama "Baba ben bugün burada hizmet akdine tabi çalışıyorum, baba ben yarın çalışmıyorum." gibi bir durumla karşı karşıyayız.

Devamında 2008 yılında da bir sosyal güvenlik reformu yaptık. Çocuklarla ilgili konuyla bunu değerlendirmemiz gerekiyor. 2008 yılı reformunda hepimizin hatırlayacağı üzere çok yoğun bir şekilde işe giriş bildirgesi aldık. Yani bu toplantımızın konusu olmayacak ama belki on beş-yirmi yıl sonra yeni emeklilik sisteminde konu olacak. Ben size şöyle bir örnek vereyim: 2007 yılı Nisan ayında 0-2 yaş arasında bildirim yapılan çocuk sayısı sıfır, 2008 yılının Nisan ayı yeni sosyal güvenlik yasası yürürlüğe girecek, 0-2 yaş 5.612 bebek hizmet akdine tabi çalışmış. Yükseltelim, 15-17 yaş arası 2007 yılında 30 bin kişi çalışırken, işe giriş verilmişken

2008 yılında bu, 355 bin kişiye çıkıyor. Yani bizim 10 kat istihdamı artırmadığımız bir yerde çocukların istihdamının 10 kat, 100 kat, hatta binlerce kat arttığı durumlarla karşılaşıyoruz. Ya, bunun da "fiilî durumdu" diye açıklanması bizim açımızdan doğru kabul edilmiyor. Ayrıca, şu tespitlerimiz de var -ben eski denetim elemanıyım, Genel Müdürümüz de eski müfettiş- şimdi, bizim karşılaştığımız konu şu, şöyle bir ikilemle karşı karşıyayız: Eğer kişinin, çocuğun babası iş yeri sahibi ise, şirket sahibi ise, eğitimli ise, şehirde ise bu imkâna sahip oluyor, 2008 yılındaki veriler de bunu söylüyor ancak taşradaysa, uzaksa ve eğitim seviyesi düşükse, geliri düşükse bu imkânlara sahip olmuyor. Hani imkân olarak kabul edersek ki biz bunların çoğunu iptal ediyoruz.

Ben bu konuyu bu şekilde arz etmek istiyorum, takdir Komisyonumuzun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Akyol ve Sayın Öz'e sunumları için teşekkür ediyoruz.

Konuyla ilgili söz almak isteyen üyemiz var mı? Başka söz almak isteyen üyemiz yok.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Sayın Başkanım, uygun görürseniz iki cümleyle...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Makas, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Şimdi, meselenin tebellür etmesi için iki cümle kurmak istedim. Birincisi, Yargıtayın çok ısrarlı kararları var. Bugüne kadar bu konuyla ilgili yargıya gidip de kazanmayan kişi yok gibi. Dolayısıyla ayrıca Yargıtayın da yine içtihadı birleştirme kararı var, orada çok net bir şekilde diyor ki: Yasaklılık hâllerinde dahi kişinin fiilen çalıştırılması durumunda işçi sayılacağı ve sigorta haklarından da yararlanacağı çok açık bir şekilde hüküm altına alınmıştır. Biz bunu aslında geçen toplantımızda da gündeme getirmiş idik. Geçen sene Komisyonumuzda bir önceki Genel Müdürümüz Mürsel Baki Bey bu durumu aslında kabul edip bir genelge olduğunu ve genelgenin iptali için Danıştayda bir dava açıldığını, bunu beklediklerini ifade etmişlerdi. Bilmiyorum, Danıştaydaki bu şeyin ne olduğunu.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NECMETTİN ÖZ - Henüz sonuçlanmadı.

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Henüz sonuçlanmadı.

Dolayısıyla mevzuat maddelerini de böyle tartışmaya girmeden bence bizim kurumumuzun da önerisini arz etmek isterim, sonra bitireyim. Önerimiz şu efendim: Bu idari genelgenin, bahse konu idari genelgenin Danıştay 10. Dairede davası devam ediyor. Buna rağmen vatandaşların mağduriyetleri var ve bizim kurumumuza kesintisiz bir şekilde şikâyet başvurularını yapıyorlar. İdarenin böyle salt şekilci yaklaşımdan vazgeçerek fiilî çalışma olgusunu araştırması ve istikrar kazanmış yargı kararlarına uyması gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Sayın Makas.

Sibel Vekilim, buyurun lütfen.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ben de tekrar tavsiye kararı doğrultusunda yürümek istiyorum. Özellikle Abdullah Bey defalarca söyledi; fiilî çalışmanın, gerçek fiilî çalışmanın tespit edilmesi durumunda hakkın teslim edilmesi gerekiyor. Bu kadar basit ve açık aslında durum. Bunu SGK'nin genelleme üzerinden çözmesi doğru bir yaklaşım değil diye düşünüyorum ben de. Yani verdikleri veriler ya da Türkiye'de her şey çok eşitmiş gibi köydeki çocukların durumu ile şehirdeki çocukların durumu arasında bir eşitsizlik yaratacak gerekçesiyle talebe bir alt gerekçe bulunmasını hiç samimi görmediğimi de belirtmek isterim. Dolayısıyla -ki zaman zaman yapılıyor bunlar yani saptamalar çok rahat bir şekilde yapılabilir- saptama yapılması, gerçekçi ve doğru bir saptama yapılması durumunda bu hakkın teslimi gerekiyor. Bunun önünde de belirttikleri gibi yasal engel olmadığını düşünüyorum. Yani çocuğun babasıyla veya annesiyle karşı karşıya gelmesi durumunda hukuken çeşitli çözümler vardır. Yani mahkemeye gidilir, çok çok orada kendisine bir vasi tayin edilir, o vasi üzerinden işlemler devam eder. Dolayısıyla kurumun bu tavsiye kararına uymama gerekçelerini gerçekçi ve doğru bulmadığımı belirtmek isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyorum Sibel Vekilim.

Sayın Öz, size söz vereyim.

Buyurun lütfen.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NECMETTİN ÖZ - Sayın Başkanım, 18 yaş altında hâkimin onayıyla verilen hizmet akitlerini zaten kabul ediyoruz. Yani şöyle: O çocuğun hakkının korunmasına üçüncü bir kişi vekâlet ediyorsa -ki genellikle hâkimler veriliyor bunlara da- bunları zaten kabul ediyoruz ancak bizim buradaki kabul etmediğimiz konu hür iradesini ortaya koyamayan çocukla ilgili. Bu sadece bir idari işlem olarak kalıyor bizde. Zamanla sonradan ortaya çıkması da şöyle: Biz beyana dayalı bir kurum olarak çalışıyoruz, biz ilk işe giriş geldiği anda -ki aylık 500 bin, 1 milyona yakın giriş alıyoruz- "Bu kişi gerçekten var mı, gerçekten çalışıyor mu?" diye gidip her gün kontrol etmiyoruz. Biz en son emekli ederken kişinin hizmet dökümüne bakıyoruz. Baktığımız kıstaslar var: Yaşı, işe giriş tarihi, prim ödeme gün sayısı, cinsiyeti; bunlara göre değerlendirirken ortaya çıktığı için yıllar sonra bunun farkına varılıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Öz, teşekkür ediyorum.

Katkı veren arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkanım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sibel Vekilim, buyurun.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tamamlamak için. Ben konuyu anladım zaten, ötekinde yasal bir engelleme yok ama sonuç itibarıyla kendilerinin de söylediği gibi "1999 yılı, bilmem, emekli olacağını düşündüğü yıl arasındaki geçen süre içerisinde biz bir tespit yapmıyoruz." diyorlar. Dolayısıyla bu süreçte hukuk güvenliğinin, beklenen menfaatin gerçekleşmemesinin sağlayacağı olumsuzluğun da hukuka aykırı olduğunu düşünüyorum. Bir zahmet, madem toptan bir reddedilişe gidecek, kurum bu tespitleri yapabilsin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyorum Sibel Vekilim.

Mustafa Vekilim, buyurun lütfen.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Başkanım, mesele anlaşılsın diye; bilmiyorum, bizi tam anlayabildik mi?

Şimdi, böyle bir talep geldi, siz bu türden bir talebi sadece talebin içeriğine girmeden ret mi ediyorsunuz, sadece "Talep budur." diye mevzuattan dolayı ret mi ediyorsunuz yoksa hakikaten yani "Böyle bir çalışma, böyle bir mesai var." diye bir inceleme konusu da oluyor mu? Herhâlde kamu denetçimizin de şeyi o. Aslında maddi gerçeği ortaya çıkarıyor sadece mevzuat gerekçesiyle. Bu sizin için de geçerli yani kamu denetçiliği için de. Bizim istediğimiz bunun bir denetimden geçmesi yani geçirilmesi mi yoksa bu türden taleplerin de otomatikman sonuca ulaştırılması mı? Çünkü "Hâkim kararı olursa zaten sorun yok." diyorsunuz. Böyle bir talep geldi, sizin kurum nasıl bir tavır alıyor, nasıl bir refleks geliştiriyor? Az önce söylediğiniz şekilde mevzuatı, olayı inceliyor muyuz? Onu anlamaya çalışıyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Öz, buyurun lütfen.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI NECMETTİN ÖZ - Sayın Başkanım, şöyle; bunu yıllara sari anlatayım: Eğer dijital olmayan yıllarda ise dosyasında muhafaza edildiği için ortaya çıktığı anda, emeklilik anında ancak dijital dönemlerde biz bunları engelliyoruz. Örneğin, 2008 yılıyla ilgili verdiğim örnekte çok aşırı, olağanüstü sigortalılık artışlarında teftiş ekiplerimiz bu konuda incelemelerini yapıp hepsini iptal ediyor. Ancak işte, 1966'da, 1986'da bu tür durumlarla karşılaşarak mevzuata girmiş bu ancak takdir edersiniz ki o yıllarda bugünkü bir dijital durum yok, her şey belge üzerinde gidiyor, şu anda biz buna daha kolay müdahale edebiliyoruz. 2008 yılında bunların birçoğu iptal edildi. Yani yüzdelik veremem onu almadığım için ama bu çocuk sigortalılık meselesi sadece işlem bazlı olduğu için... Yeni dönemde de zaten şu anda işte, kişinin kendi şirketinden bildirilmesini, ana-baba yanı veya yurt dışı giriş çıkışların hepsini on-line takip ettiğimiz için artık daha zorlaştı ama elimizde bir birikinti var geçmiş dönemden kalan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ederiz.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Başkanım, özür dilerim.

Peki, kamu denetçimiz açısından da biz "Bu talepleri inceleyin mi diyoruz yoksa bu sigortalılığı yapın mı?" diyoruz. Yani buradaki tam talebimiz ne? Ben kararı görmediği için soruyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Makas...

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Tavsiye içeriğiniz ne?

KAMU DENETÇİSİ ABDULLAH CENGİZ MAKAS - Efendim, tavsiye kararımız çok net: İdareye bunu resen, hiç inceleme yapmadan, fiilî çalışmasını tespit etmeden 18 yaşın altındaki aile işindeki böyle bir şey geldiğinde hemen reddetmesini kabul etmiyoruz, tekrar incele diyoruz. Yani şunu dese bize: "Biz bunu tespit ettik, şu şu, şu sebeplerle reddediyoruz." Tabii ki yaptığı doğrudur denir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz

Sağlık Bakanlığıyla ilgili devam ediyoruz.

Bakanlığın 2025/5034 ve 2025/14308 numaralı başvurulara ilişkin olarak Kurumun verdiği tavsiye kararlarına uygun işlem tesis etmediği belirtiliyor.

Konuyla ilgili Kamu Denetçisi Sayın Şerif Yılmaz'a söz veriyoruz.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ŞERİF YILMAZ - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Olayımız Ocak 2025 tarihinde sendika temsilcisi bir üyenin, hekimin, aile hekimimizin kendi sendikasının almış olduğu grev kararına katılması sebebiyle aile hekimliğinin grev kararları tarihlerinde kapatılması. Kapatılmadan dolayı il sağlık müdürlüğümüz denetime gidiyor, görev başında olmadıklarından dolayı aile hekimliğinin sınıfını A grubundan E grubuna dönüştürülmesi yönünde karar veriyor ve bu personelin diğer sağlık personelinin yanında yardımcı hizmetler personeli dâhil olmak üzere kimsenin burada bulunmadığı gerekçesiyle. Bununla ilgili şikâyet geldikten sonra gerek kurumlarımızdan gerekse yapılan araştırmada, mevzuat araştırmasında bu denetimlerin normal yapılan denetimlerin dışında mesai denetimi olduğu yönünde bir kanaat hasıl oldu. Çünkü normal sınıflarla ilgili yapılacak olan, altı ayda bir kurum tarafından yapılan denetimlerin dışında bir usulle gerçekleştiğinden dolayı verilen sınıf değişikliği kararının... Çünkü burada sınıf değişikliğiyle beraber aile hekimlerinin aldıkları ek ödemeler Bakanlık tarafından kesiliyor. Bu mağduriyetin giderilmesi yönüyle de biz buradaki esas yapılması gereken denetimin aile hekimliği standartlarını, sınıflarını belirleyen, kriterleri içeren bir denetim olmadığını, sadece mesai denetimi yapıldığından dolayı bunun mağduriyete sebep olduğunu... Nitekim kurum tarafından tabii "Bu denetim yapıldı, denetimimize göre..." diyor ama Danıştay kararları da var. Bu konuyla ilgili Danıştayın kararı doğrultusunda, denetim raporlarında denetim ekibi tarafından oluşturulan denetim raporuna karşı itiraz edilebileceği, bu itiraz sonucunda verilen karara uyulması gerektiği... Biz kısaca, özet olarak -arzu ederseniz detay verebilirim ama- bu sınıf değişikliğinin mevzuata uygun olmadan oluşturulan bir denetim neticesinde verilmesinden dolayı verilen kararın değiştirilmesi yönünde tavsiye kararı verdik.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Kamu Denetçisi Sayın Yılmaz'a teşekkür ederiz.

2025/5034 numaralı başvuruya ilişkin Sağlık Bakanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü Halk Sağlığı Genel Müdürü Sayın Doçent Doktor Erdoğan Öz'e bırakıyoruz.

Sayın Öz, buyurun lütfen.

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERDOĞAN ÖZ - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz, kıymetli hazırun; tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, aile hekimliği aile sağlığı çalışanıyla birlikte aile hekiminin kendi isteğiyle başvurduğu bir sözleşme usulüyle yürüyor ve kriterler her aile kimliği "A, B, C, D" diye gruplara ayrılıyor. Bir de grupsuz olarak ifade edilen E grubu var ve buradaki kriterlerin bir kısmı asgari olması gereken fiziksel şartlar, diğerleri de orada çalışacak kişiler veya esnek mesaiyle ilgili. Buradaki aslında tesis edilen işlem grubu haiz olan niteliklerin kaybediliyor olması ve bunun aslında bir süre sonrasında tekrar başvurarak A grubundaki eğer A grubu niteliğini yitiriyorsa sırasıyla B'ye, C'ye inebiliyor yani var olan nitelikleri hangi gruptaysa o grupta

nitelendiriliyor ve sonrasında tekrar başvurarak bir üst gruba geçebilir. Burada şunu da arz etmek isterim: E grubunda yani grupsuz olanda zaten bir asgari aldığı ücret var. Şubat ayı 2025'te bu 25 bin lirayken şimdi 37 bin lira gibi. Grup yükseldiği zaman bu şu an için 67 bin liralık bir rakama denk geliyor ve aile hekiminin aldığı maaştan bağımsız bir şey. Burada aslında denetimde bahsedilen... Ben tespitiniz için, burada olduğum için ilk önce teşekkür ediyorum, en azından burada bunları konuşma fırsatı da yakaladık. Şunu tekrar söylemek isterim: Buradaki durumda tespit edilen şey aslında tekrar düzeltilebilecek bir durum veya bir disiplin işlemi değil, bir disiplin işlemi de tesis edilmiyor. Altı ayda bir rutin bizim denetimlerimiz var çünkü altı ayda rutin yapmamız gereken denetimler haricinde herhangi bir dönemde biz denetim yapabiliyoruz ve bu denetimin o döneme denk gelmesi, herhangi bir disiplin işlemi tesis etmeden gerçekleştirildiğini tekrar hatırlatmak isterim. Orada bulunması gereken, A grubundaki bir aile hekiminde bulunması gereken 1 temizlik personeli ve 2 yardımcı sağlık personeli bulunuyor ve bu dönemde, o Kasım 2024'te çıkan yeni yönetmeliğe istinaden birçok aile hekimimiz, o dönemde grev oldu ama bu hususun herhangi bir cezai işlem gibi tesis edilmediğini ve o niteliği haiz olmayan grubun, o dönemde hangi niteliği haizse o gruba düşürülmesiyle ilgili... Oradaki aile hekimi tekrar buna itiraz edebilir, tekrar o niteliğe sahip olduğu zaman, tekrar o niteliğe sahip olduğu gruba geçebilir. Yani burada bir de ayrıca biliyorsunuz, yine İstanbul'da bir üst mahkeme de bizim başvurumuza istinaden alt mahkemenin verdiği kararın tersine, bizim lehimize olacak şekilde uygulanan uygulamanın doğru yönde olduğuna dair bir karar da vermiş durumda.

Tekrar şunu da hatırlatmak isterim: Aile hekimleri, yine çalışma durumuyla, gruplandırma durumunun, aldıkları maaşın çok farklı olduğunu, bu aile hekimliğinin, aile sağlığı merkezlerinin cari giderleri için verildiğini... Orada örneğin, siz açıyorsunuz, esnek mesai uyguluyorsunuz üç saat, elektrik ücretiniz, su ücretiniz veya oradaki harcamalarınızın hepsinin karşılanması için Sağlık Bakanlığı bir ücret veriyor. Siz bunları yerine getirmediğiniz zaman, doğal olarak bu ücreti almama durumunuz söz konusu.

Kısaca böyle bahsetmek isterim, ayrıntılı soru olursa teknik arkadaşlar verebilirler.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - İnsanları müşteri olarak görmeye başladınız; hekiminize bakışınız, ASM'lere bakışınız...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, teşekkür ediyoruz.

Sağlık Bakanlığımızın 2 dosyası vardı: 2025/5034 numaralı ve -Sayın denetçimiz Şerif Yılmaz'a tekrar söz vermek isteyeceğim- 2025/14308 numaralı kademe ilerlemesiyle alakalı dosya da vardı, onunla ilgili de fikirleri alırsam.

Buyurun Şerif Bey...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Aynı kişi mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Konular ayrı. Bu kademe ilerlemesi, aynı Bakanlığın olduğu için.

KAMU DENETÇİSİ ŞERİF YILMAZ - Sayın Başkanım, farklı bir dilekçe, farklı bir talep. Birisi Şanlıurfa'da, şu anda arz edeceğim konu da Adana'dan gelen şikâyet.

Uzman diş hekimi olarak görev yapan bir hekimimiz, idareye sunmuş olduğu taleple 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 64'üncü maddesi fıkrasınca son sekiz yılda herhangi bir disiplin cezası almamış olmasından bahisle tarafına bir kademe terfi verilmesini talep ediyor. Yalnız, bu süre öncesinde 2017'nin dördüncü ayı ile dokuzuncu ayı arasında ve yine, 2017'nin onuncu ayının 10'u ile 28'i arasında Yükseköğretim Personel Kanunu'na tabi olarak görev yapıyor. Bu nedenle de Yükseköğretim Kurulu Kanunu çerçevesinde görev yaptığından bahisle bu sekiz yıllık sürenin bu yükseköğretim süresinde, Yükseköğretim Personel Kanununa tabi geçen süresini kabul etmediği için bir kademe ilerlemesinin talebi reddedilmiş. Biz de şunu söylüyoruz, Danıştayın da kararları var yine aynı şekilde, verdiğimiz kararlar sadece kendi kurul kararları değil. Kurulumuzda da bu konuyla ilgili daha önce verdiğimiz kararlar hep aynı yönde olmuş. Danıştay idari dava dairelerinin kararı var, açık: "4/B maddesi kapsamında sözleşmeli statüde geçirilen sürelerin; sürekli ve başarılı hizmet gösteren memurlar için disipline uygun davranışın ödülü niteliğinde olan, bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış olmakla asli olarak edinilebilen ilerlemenin yanında fer'i bir kazanım öngören ve uyuşmazlıkta uygulanan norm olan son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır." hükmü bakımından dikkate alındığında, çok açık bir şekilde bunun dikkate alınması gerektiği yönünde tavsiye kararı verilmiş. Tabii, kurum bu geçen sürenin 657'ye dâhil olmadığından bahisle kendileri de cevap verecektir, farklı bir şekilde yorum yapıldığını değerlendiriyoruz ama burada tüm asli, diğer kurumlarda da olsa hepsi Devlet Memurları Kanunu'na tabi olmasa bile, boşluk olan hususlarda yine Devlet Memurları Kanunu'na gönderi vardır, bütün mevzuatımızda bu var. "Aynı devlet memurluğunu A kurumunda yapmış, B kurumunda yapmış." diye biz farklı şekilde yorumlarsak o zaman devletin uygulama birliğini sağlamamız mümkün değil. Bu açıdan da bakıldığında, tüm diğer kurumlarda kamu hizmeti yapan, devlet memuru olarak görev yapan personelin o hakkının da teslim edilmesi gerektiğini değerlendiriyoruz, teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Kamu Denetçimiz Sayın Yılmaz'a teşekkür ediyoruz.

Sayın Öz, 2025/14308 sayılı dosya için buyurun lütfen.

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERDOĞAN ÖZ - Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Müsaadenizle, ilgili Daire Başkanımız cevaplayacak.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Peki, buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ KADRO TERFİ DAİRE BAŞKANI ZABİT MELİKOĞULLARI - Şimdi, bilindiği üzere Sayın Başkanım, kademe ilerlemesi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 64'üncü maddesine göre ve dördüncü paragrafına göre şöyle der: "Sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır." der. Yani sadece memurlara uygulanıyordu. Şimdi, sayın temsilcimiz, idari dava daireleri kurulundan bahsetti, 4/B referans norm şeklinde. 4/B'yle ilgili Danıştay karar verdikten sonra 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik yapıldı. 25 Aralık 2024 tarihinde, 7537 sayılı Kanun kapsamında, sadece çalışan personelin hizmet sürelerinde geçen sürenin sekiz yıllık hesabında dikkate alınması gerektiğiyle ilgili kanun değişikliği çıktı. Akabinde biz bu tereddüdü gidermek üzere 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilat Kararnamesi kapsamında, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine sorduk; bize verilen cevap aynen şöyle, arz ediyorum: Sadece 2914 sayılı YÖK Personel Kanunu'nun araştırma göreviyle ilgili değil, bizde ayrıca istihdam modelleri olan Aile Hekimliği Kanunu, 4924 sayılı Kanun gibi istihdam modellerimiz var, bunları da sorduk. Şunu söyledi Cumhurbaşkanlığı bize: 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'nun 3'üncü maddesine istinaden "Aylıksız izinli olarak çalışanların

çalıştıkları bu süreler 657 sayılı Kanun'un 64'üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında değerlendirilmeyecektir." şeklinde. Aynı şekilde 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 42'nci maddesinde de "Değerlendirilmeyecektir." denildi. 4924 sayılı -eleman temininde güçlük çekilen yerlerle ilgili- Kanun'da da sözleşmeli personel çalışan sürelerinde de yine 64'üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında değerlendirilmeyecektir şeklinde. Araştırma görevlileriyle ilgili de yine Devlet Personel Başkanlığımızın görüşü var, "Uygulanmaz." denildi. Akabinde, bu görüşten sonra biz Cumhurbaşkanlığına tekrar gittik, yüz yüze görüştük "Bununla ilgili bir düzenleme yapılabilir mi?" diye. Bize denilen şuydu: Bunun uygulanması yönünde yani olumsuz olarak talimat verildi. Biz de birden fazla çünkü tavsiye kararı var ve mahkeme kararları da geldi. Bunun akabinde tekrar 31 Martta Bakanlığımız Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne sorduk, bize gelen görüş de yine aynı şekilde, Cumhurbaşkanlığının görüşünün uygulanması yönünde çünkü bağlayıcı nitelikte şeklinde denildi. Biz de Cumhurbaşkanlığımıza sorduğumuzda 4/B'lilere özgü bir yasal düzenleme var, sadece istisna onlara geldi, diğer istihdam modelleriyle ilgili herhangi bir düzenleme olmadığı için uygulanamayacağı şeklinde görüş belirttiler. Dolayısıyla şu anda biz uygulayamıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, Daire Başkanımıza, Sayın Melikoğulları'na açıklamaları için teşekkür ediyorum.

Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen varsa söz vereceğim.

Sayın Vekilim, buyurun lütfen.

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kurumun diğer kararlarından iki tanesi özellikle dikkatimi çekmişti. Onlardan biri de aile hekimleriyle ilgili olan kısımdır. Şimdi, başvuruya konu olan olayda aile hekimleri ve sağlık çalışanlarının katıldığı bir iş bırakma eylemi gerçekleşmiş ve sonrasında da özellikle bu süreç gerekçe gösterilerek aile hekimleri biriminin grup seviyelerinin düşürüldüğü görülmektedir. Yani aynı fiil nedeniyle hem maaş kesintisi uygulanmış hem de ekonomik sonuç doğuran ikinci bir yaptırım devreye sokulmuştur. Bu durum, ölçülülük ilkesi açısından son derece tabii ki tartışmalı bir durumdur. İdare, her işleminde hukuka uygun davranmak zorundadır. Eğer bir eylem nedeniyle disipliner veya mali bir yaptırım uygulanıyorsa aynı olay üzerinden ikinci bir yaptırım mekanizmasının işletilmesi hukuk devleti ilkesiyle şüphesiz ki bağdaşmaz. Kamu Denetçiliği Kurumu da kararında bu hususa dikkat çekmiş ve aynı fiil nedeniyle birden fazla müeyyide uygulanmasının hukuki açıdan sorunlu olduğunu açık bir şekilde ifade etmiştir. Daha da önemlisi, idarenin grup düşürme işlemini gerçekleştirirken mevzuatta öngörülen denetim mekanizmasını işletmediği anlaşılmaktadır. Yönetmelik çok açık hükümler içermektedir. Gruplandırma kriterlerine ilişkin denetimlerin belirli usullerle özel denetim ekipleri aracılığıyla yapılması gerekirken burada gerçekleştirilen denetimin aslında bir mesai denetimi olduğu Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından da ortaya konmuştur. Yani ortada hukuken olması gereken anlamda bir gruplandırma denetimi bulunmamaktadır. Buna rağmen doğrudan grup düşürme işlemi tesis edilmiştir. Bu durum, hukuk güvenliği ilkesini ciddi biçimde de zedelemektedir. Kamu çalışanları hangi davranışın hangi hukuki sonucu doğuracağını öngörebilmelidir. Eğer idare mevzuatta yazmayan yöntemlerle yaptırım uygulamaya başlarsa hukuk devleti anlayışı zarar görür ve idari keyfîlik tartışmaları ortaya çıkar.

Tabii, burada, ayrıca sağlık çalışanlarının çalışma koşullarına ilişkin daha geniş bir tabloyu da görmek gerekir. Türkiye'de aile hekimleri uzun süredir ağır iş yükü, personel eksikliği, fiziki altyapı sorunları ve ekonomik baskılar altında görev yapmaktalar. Sağlık çalışanlarının gerçekleştirdiği iş bırakma eylemleri de esasen bu sorunlara dikkat çekmek amacı taşımaktadır. Elbette sağlık hizmetinin sürekliliği önemlidir. Ancak demokratik toplum düzeninde çalışanların anayasal hakları da göz ardı edilemez. Eğer bir grev veya iş bırakma eylemi sonrasında ilgili sağlık birimi hakkında olağan dışı denetimler başlatılıyor, ardından ekonomik sonuç doğuran işlemler tesis ediliyorsa burada idarenin tarafsızlığı ve ölçülülüğü konusunda ciddi soru işaretleri de ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, arkadaşlar, Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına bu konuda uyulması gerektiğini düşünüyor, teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Mustafa Vekilimiz.

İbrahim Vekilim, buyurun lütfen.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Teşekkür ederim.

Şimdi, mesele gayet açık. Aslında kamu denetçisi arkadaşımız tarafından da hem tavsiye kararı hem yaşanan süreç ortaya kondu ve buna karşılık -Sevgili Hocam, beni bağışlayın, sorun sizin kişisel meseleniz değil- subjektif değerlendirmelerle ya, bu ülkede iş de bırakabilirler insanlar. Hepimizi var eden ortak değerimiz Anayasa. Anayasa'yla çalışma hayatımız düzenlenmiş, sendikal hayatımız düzenlenmiş, kamu hayatı düzenlenmiş. Sibel Vekilim az önceki konuşmasında ifade etti, mesele aslında birazcık burada düğümleniyor. İnsanların kendi dertleriyle, tasalarıyla ilgili talepleri, yapmış olduğu, Anayasa'ya bağlı gösterilerin cezalandırılması meselesi. Arkadaşımız eyleme katılmış, hiç yememiş içmemiş arkadaşlar, gidip denetimini yapmış. "Ha, siz misiniz kardeşim eylem yapan, al sana sınıf değişikliği, A'dan C'ye." Ve siz ifadenizde şunu söylüyorsunuz: "Canım, itiraz edebilir, düzeltici bir işlem gerçekleştirilebilir." Ya, hukuk devletinde, anayasal devlette işler böyle mi yürür? Elbette itiraz mekanizmaları olacaktır, elbette insanlar haklı taleplerini yerine getirecektir ama haksız yere bir mağduriyet yaratılmışsa o insanların mağduriyetini kim, nasıl giderecektir? Kimin ne haddine... Sayın Denetçi ortaya koydu, Sayın Mustafa Bey de ifade etti. Sınıfların değiştirilmesiyle ilgili, denetimle ilgili kriterleri de siz ortaya koyuyorsunuz; detayları var, kabaca ortaya koydunuz. A, B, C, D sınıfları var, bir de sınıfsız olan E var. Burada verilen, verilmek istenen ceza ta E'ye atıf; sınıfsız hâle getirmek, bir de itibarsızlaştırmak. Şimdi, böyle bir şey olabilir mi? "E, itiraz et canım!" Ne münasebet! Siz mesai denetimi yaparak o kriterlere uymamanın sonuçlarına nasıl katlanacaksınız ya da bu denetimi yapan ilgili arkadaşlarımız hakkında herhangi bir soruşturma açılmış mıdır? Bu yasalara, bu kriterlere uymayan, denetimini gerektiği gibi yapmayan sağlık il müdürlüğünün görevlileri hakkında siz bir soruşturma açtınız mı? Yok. Ne? "Mağdur olan adam itiraz etsin canım, düzeltirsek düzeltelim." Böyle bir hukuk devleti anlayışı olabilir mi?

Şimdi, Sayın Denetçi yargı kararlarından da söz ederek diyor ki: "Kardeşim, bu iş yanlış yapılmıştır. Orta yerde disiplini gerektirecek de herhangi bir şey yoktur. Dolayısıyla sınıfla ilgili yapılması gereken denetim yerine mesai denetimi yaparak zaten hukuka aykırılık oluşmuştur. Bu yönde yargı kararları da mevcuttur. Tavsiye kararlarımızda yargı kararlarına uyulması, bunun ortadan kaldırılması..." Yapılması gereken iş çok basit. Biz de öyle düşünüyoruz zaten ama ısrarla kurumun, idarenin uymama gerekçesi ne olabilir?

2'nci kademe meselesinde de... Şimdi, arkadaşlar, aha, şimdi söyleyeceğim, siyasi gibi yorumlayacaksınız, tartışmaya açılacak. E işte, tek adamlık böyle bir şey. Orta yerde Danıştayın kararı var, sonrasında yapılmış kanun değişikliği var. Sonra idare yetinmemiş tabii, sözlü ve yazılı olarak Cumhurbaşkanlığına sunmuş. E, Cumhurbaşkanlığı ne derse o olmuş. Şimdi, böyle midir, böyle mi yürümelidir? Şimdi, o zaman, bütünüyle sosyal güvenlik sistemini düşündüğümüz zaman tartışmaya açmış olmaz mıyız? Geçmişte SGK vardı, BAĞ-KUR vardı, Emekli Sandığı vardı. İktidar bir reform adına bu sosyal kurumların hepsini bir tek çatıda topladı. Doğru mu? Doğru. Kurumlarda yapılan hizmetler, verilen emekler, primler, günler, emeklilik süreleri ya da maaş süreleri... Şimdi, orada kurumların bütünlüğünü savunurken burada "Yahu arkadaş, hayır, sekiz yıl. 657'de şöyle söylüyor... Kanun şunu düzeltti. İşte, o geçerli süreler sayılmaz. Orada başka bir yükseköğrenim kurumunda..." diyerek insanların analarının ak sütü gibi helal olan kademe ilerlemesini, kademe ilerlememesi cezasına dönüştürüyoruz. Şimdi, insanlar o zaman idareye, devletine nasıl güvensin, nasıl çalışsın? Adamın bilfiil sekiz yıl çalışmasına itirazımız var mı? Yok. Adam çalışmış. İtirazımız nerede? Ya "O kurumda mı, bu kurumda mı? O eklenir mi, eklenmez mi?" Ya, şu gerçeği ortadan kaldırmıyor arkadaşlar: Bir kişi bile olsa haksızlığa uğrayan, bu insanın fiilî olarak devlete bağlı bir kurumda çalıştığı gerçeğini ortadan kaldırıyor mu? Kaldırmıyor. Ona sığınıp taca atalım, buna sığınıp taca atalım.

Sonra, bak, kıymetli olan kısmı şu: Dilekçe hakkı anayasal hak diyoruz ya, insan hak ve özgürlükleri diyoruz ya, iki komisyonun birleşiminden oluşmuş karma alt komisyon diyoruz ya, ne kıymetiharbiyesi var ya bir tek insanımız bile haksızlığa uğruyorsa? Adamın etnik yapısı bizi ilgilendirmiyor, bak, siyasi düşüncesi bizi ilgilendirmiyor, inanç düşüncesi bizi ilgilendirmiyor. Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olan herhangi bir yurttaşımız idarenin uygulaması nedeniyle mağdur oluyorsa idare olarak bizim bunu düzeltmemiz gerekir. Buradan bakabilmeliyiz, buradan ilişkileri ve düzenlemeleri yorumlayabilmeliyiz.

Bu nedenle, ben KDK'nin tavsiye kararının uygulanması gerektiğini düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Mehmet Vekilim, buyurunuz.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Kayda geçmesi açısından söylüyorum.

Şimdi, İbrahim Vekilim izah etti. Günümüzde insanların yasalara uymadığı, Anayasa'ya uymadığı, Allah'ın kanunlarına uymadığı bir yerde Kamu Denetçiliği Kurumunun sadece tavsiye kararları neyi ifade ediyor? Yani bir caydırıcılık, bir güç, buna bir yetki verilmemeli midir? Sadece tavsiye ettiği zaman kaç tane kurum buna uyuyor, ne kadar birim amiri bunlara uyuyor, bu mağduriyetin ne kadarını ortadan kaldırıyor; bunun bir yüzdelik durumu var mıdır diye sormak istedim.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Ahmet Vekilim, buyurun lütfen.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, bir açıklık olsun diye özellikle söz aldım. Yani biraz önce Daire Başkanımızın bahsettiği, Cumhurbaşkanlığından alınan kararların dayanağı, 2024'te çıkarılan yasa, özellikle 4/B'lilerle ilgili. Fakat, burada, tabii, Saadettin Bey yok, bu şeyi Saadettin Bey hazırladığı için... Şerif Bey'e de bir şey diyemiyorum. Yani o Danıştay kararlarını siz okurken biz burada İbrahim ağabeyle dedik: Ya, bu kadar açık Danıştay kararı varken niye reddolmuş? Ama daha sonra, 2024 yılında bizim çıkardığımız bir yasadan dolayı olduğu anlaşılmıştır. Bunu bir açıklığa kavuşsun diye tekrar ettim.

Ayrıca, tabii ki şu var: Yani tek adamlık diye bir şey yok, sadece bir sistem değişikliği var. Başbakanlıktan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildi. Bu sistem eleştirilebilir, takdir edilebilir, bu farklı bir şey ama hak arama yollarının çeşitlenmesi, çoğalması bu sistemle beraber oldu. Kamu Denetçiliği Kurumu da bu sistemden önce çıktı, 2012 yılında çıkarıldı. Biz de yine buradaydık, çok mücadele verdik bu kurumun kurulmasıyla ilgili. Dolayısıyla, bu kurumun kurulmasından sonra da almış olduğu tavsiye kararları neticesinde birçok mağduriyet de ortadan kalktı. Hocamın sormuş olduğu o yüzdelik kısmı da var. Yani tavsiye kararlarına uyum, bir ara yüzde 77'lere kadar çıkmıştı. En son, burada ne kadardı bilmiyorum; o, gözden kaçtı.

Dolayısıyla, ben hakkın, adaletin tesis edilmesi anlamında Hükûmetimizin almış olduğu bu kararların ülkemizin ve insanlarımızın menfaatine olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sibel Vekilim, buyurun lütfen.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, ben Ahmet Vekilime katılamayacağım. Ülkemizde bugün yaşadığımız bu anayasasızlaştırılma süreci ve antidemokratik sürecin bu hükûmet sistemi nedeniyle gerçekleştiğini düşünüyorum. Bundan da aslında hiç kimsenin, sadece muhalefet değil ama iktidarıyla da hiç kimsenin memnun olmadığını düşünüyorum.

Şimdi, mesele, Ahmet Vekilim, hak arama yollarının çeşitlenmesi değil de hak arama yollarının çeşitlenmesinin yanında da etkili hâle getirilmesi. Yoksa, siz kâğıt üzerinde hak arama yollarını açarsınız, açarsınız -açıldı zaten- bir bölümünü şimdi geri almaya çalışırsınız uygulamalarla birlikte ya da verdiğiniz kararların uygulanmamasıyla kurum ve kuruluşlar tarafından, bu çeşitlenmenin hiç de önemli olmadığını yaşarsınız. Bugün ülkemizde geldiğimiz nokta budur. O yüzden, çoğu zaman diyoruz ki, özellikle ceza hukuku konusunda ülkemizde cezalar yeterlidir; mesele, uygulamanın yanlışlığındadır. Dolayısıyla, bugün, burada, Türkiye'de yaşadığımız sorun tam da bu noktada, kurum ve kuruluşların direnmesindedir. Hâlâ demokrasiyi, insan hak ve özgürlüklerini benimsememesinden kaynaklı bir direnişi görüyoruz.

Gerçekten, Kamu Denetçiliği Kurumu önemli bir kurum hâline gelmiştir ve yaptıkları incelemelerin de çoğunda doğru karar verdiklerini -hani, eğer bizi, tırnak içinde, muhalefet olarak görüyorsanız da- olumlu bulduğumuzu söylemek istiyoruz. Dolayısıyla, kanuna baktığınız zaman yaptırımı yok ama buraya gelip bu şekilde karşılıklı bir görüş alışverişinde bulunulması veya "Niye yapmadınız?" diye devletin kurum ve kuruluşlarına sorabilmemiz de önemlidir tabii ki.

Şimdi, burada önemli olan, buradan çıktıktan sonra ne yapılacağıdır aslında çünkü belli ki bu karara rağmen idare hâlâ direnmeye devam ediyor.

Şimdi, gelelim konumuz üzerine. Benden önceki vekillerimiz de söyledi. Aslında burada yapılan, bir denetim değil. Yani sınıfı saptayacak ya da o saptayacakları sınıftaki bir eksiklikle ilgili bir denetim yapılmadığı, burada sadece grev nedeniyle, denetim

değil de bir cezalandırma yönteminin tercih edildiği çok açık bir biçimde ortada. Ben merak ediyorum mesela, o gün o ilde kaç yere denetime gidildi? Bu denetime gidenlerin kaçı bu kapatma kararlarına uyduğu için cezalandırıldı? Sonuç itibarıyla, aslında, burada, Sağlık Bakanlığı yetkililerinin görevlerini kötüye kullandığını düşünüyorum, insanların anayasal haklarını kullanmamasını bir cezalandırma yöntemi... Bu tür bir yetkiyi kullanarak aracı etmesinin doğru olmadığını söylüyorum. Bu nedenle de Türkiye'de, ülkemizde hukuk güvenliği ortadan kalkıyor ki bu olayda da kalkmıştır, ölçülülük ilkesi de zedelenmiştir. Şunu diyemeyiz Sayın Hocam: Böyle bir şey yapıldı; gelsinler, itiraz etsinler ya da altı ay geçsin, geçtikten sonra tekrar müracaat etsinler. Yani bu, aynen, şimdi, hani "Tutuklama esas değil ama herkes tutuklansın, sonra bir bakarız." gibi bir şey oluyor. Bu, doğru bir yöntem değil. Bence her bakanlık kendi uygulamalarını gözden geçirirse, üstelik hem alınmış mahkeme kararları hem de KDK'nin bu kararları karşısında özgürlükçü, hak temelli bakış açılarını geliştirirse belki de tartışmaların büyük bir bölümünü de ortadan kaldıracak bir hâl alırız.

Yine, ikinci olaya baktığımız zaman şunu çok net görüyoruz: Vekilim dedi ki "2024'ü temel aldıkları için uygulanmıyor." Ama siz belli ki uygulansın diye birkaç kere müracaat etmişsiniz. Yani ondan sonra da herhâlde yargı kararları gelmiş. Bir kere, şunun altını çizelim: Hangi hükûmet sistemi içerisinde olursak olalım, şu anda ne kadar antidemokratik bir ülke olursak olalım, şu anda ne kadar Anayasa'yı çiğneyen bir ülke olursak olalım, hâlâ Anayasamıza göre yasama, yürütme, yargı erkleri ayrıdır ve mahkemelerin vermiş olduğu kararları da uygulamak durumundadır kurum ve kuruluşlar. O yüzden, benim anladığım, aslında Sağlık Bakanlığı yetkilileri KDK'nın da kararından sonra, aslında onu uygulamak için bir şey arıyorlar yani birinden "Evet, uygulayın." denmesini bekliyorlar ama, maalesef, yargı kararlarına rağmen hâlâ 2024 baz alınarak bu engelleniyor.

O yüzden, ben de diğer arkadaşlarım gibi, KDK tarafından verilen bu tavsiye kararının gecikmeden uygulanması gerektiğini düşünüyor, tekrar teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyorum Sibel Vekilim.

Evet, tabii, yeni sistemimizin en büyük kazanımlarından biri hak arama yollarındaki çeşitliliğin artması. Sibel Vekilimin de dediği gibi, etkinliğinin artırılması da bizlerin görevi. Bugün bunun için burada toplanıyoruz. Bu hak arama yollarının çeşitlenmesindeki esas irade de Sayın Cumhurbaşkanımız olmuştur.

Başkaca söz almak isteyen yok.

Çevre, Şehircilik Bakanlığımızın 2025/5553 ve 2025/6434 numaralı başvurularıyla ilgili olarak devam edelim.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2025 Yıllık Raporu'nda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2025/5553 ve 2025/6434 numaralı başvurulara ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararlarına uyulmadığını görüyoruz.

Konuyla ilgili, Kamu Denetçisi Sayın Özcan Yıldız'a söz veriyoruz. Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri, kamu kurumlarının değerli temsilcileri; hepinizi tekrardan saygıyla selamlıyorum.

İlk başvurumuz, 2025/5553 sayılı Hacı Polat başvurusu.

Tabii, sözlerime başlamadan önce, 6 Şubat 2023 yılında Kahramanmaraş merkezde gerçekleşen deprem felaketlerinde hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, kederli ailelerine de baş sağlığı diliyorum. Rabb'im bir daha böyle badireler yaşatmasın ülkemize diyorum. Tabii ki oradaki toplumsal mutabakatı, yardımlaşmayı, dayanışmayı özlediğimizi söylüyor ve bu badireler olmadan da bu dayanışmanın ve toplumsal mutabakatın sergilenmesini temenni ediyorum.

Başvurumuz, deprem sonrasında gerçekleştirilen enkaz kaldırma ve yıkım işlemleri sırasında başvuranın hafif hasarlı olarak kaydedilen konutunun aynı parsel üzerinde yer alan ve ağır hasarlı olduğu tespit edilen binayla ortak taşıyıcı ve bitişik nizamda bulunması gerekçesiyle yıkılması nedeniyle, başvuranın yıkılan evinin yeniden yapılması ve zararının tazmin edilmesi talebine ilişkindir. Başvuru üzerine verilen tavsiye kararında yıkım kararı bulunmadığı hâlde yıkıldığı anlaşılan ve ortak taşıyıcı sisteme sahip olduğu teknik raporlarla ortaya konulan yapının hak sahipliği değerlendirilmesi dışında bırakılması, hukuka ve hakkaniyete uygun görülmemiş olup başvuranın zararının giderilmesini teminen 7269 sayılı Kanun kapsamında hak sahipliğinin tesisi yönünde tavsiye kararı vermiş bulunmaktayız.

Sayın Başkanım, ortak taşıyıcı sisteme sahip binaların hasar tespitlerinin nasıl yapılacağına ilişkin kuralların düzenlendiği Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığının 4/4/2014 tarihli ve 7663 sayılı Genelge'sine göre ortak taşıyıcı sisteme sahip binaların tek bir hasar derecesiyle değerlendirildiği, ayrıca hasar tespit çalışmaları tamamlandıktan sonra ağır hasarlı binaların yıkılmaları durumunda ortak taşıyıcı sisteme sahip olmalarına karşın farklı hasar derecelendirmeleri bulunan binaların ağır hasarlı olarak kabul edileceği düzenlenmiştir. Hakeza, 22/6/2025 tarihinde bu genelgenin yönetmeliğe dönüştürülmesi sürecinde de aynı tutumun sergilendiğini görüyoruz.

Efendim, başvuruya konu parseli ben dikkatlerinize çekmek istiyorum. Şöyle, bilmiyorum, oradan görebiliyor musunuz? Az hasarlı olarak tespit edilen 79/1 numaratajlı kâgir bina, ağır hasarlı olarak tespit edilen 79 numaratajlı kâgir bina. Bunlar da askı kodları efendim. Bu ağır hasarlı bina yıkılırken -ki bu ağır hasarlı binada da 1/2 oranında hissesi var vatandaşın- burası da yıkılıyor. Fakat ağır hasarlı olarak tespit edilmemiş. Bu tespiti de nereden görüyoruz? Biz hem Çevre, Şehircilik Bakanlığının yani Kilis İl Müdürlüğünün düzenlediği hem de AFAD'ın ihtirazi hasar tespit raporunda görüyoruz. Efendim, Kilis Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü buna ilişkin hazırladığı ve bize gönderdiği yazıda "Yapıların her ne kadar farklı numaratajları olsa da ortak yapı elemanları olduğundan, bir yapı olarak değerlendirilmesinin daha uygun olacağı düşünülmektedir. Hâlihazırda, 79 numaralı yapının yıkımında 79/1 no.lu yapının da zarar göreceği ve hak mahrumiyetine uğrayacağı göz önüne alınarak 79/1 numaralı yapıya da ağır hasar verilir." şeklinde bir bilgi notu var, bir görüşü var; bunun da ağır hasarlı olması gerektiğini ifade ediyor.

Hakeza, efendim, yine AFAD'ın ihtirazi hasar tespit raporunda da söz konusu "79/1 ve M2G3K askı kodlu yapının ağır hasarlı yapıyla ortak taşıyıcısı olduğundan, yeni hasar derecesi ağır hasarlı olarak değerlendirilmelidir." şeklinde bilgi veriyor. Yani bunların, efendim, bir tanesi AFAD'ın, bir tanesi de Çevre, Şehircilik Bakanlığının bize vermiş olduğu cevaplar. Dolayısıyla, bizim, bu cevaplardan yola çıkarak "kişinin, ağır hasarlı bir binayla bitişik nizam olması, ortak taşıyıcı değerlere sahip olmasından dolayı ve

rızası dışında yıkılmasından dolayı ya hak sahipliğinin tesis edilmesi ya da bu mümkün değilse de zararının tazmin edilmesi" şeklinde bir tavsiye kararımız var; takdir heyetinizindir.

Teşekkür ederim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Bakanlık ne cevap vermiş buna?

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Efendim, Bakanlık Genel Müdürümüz burada. Tabii, bir şeyi de ifade etmek isterim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ben bizzat biliyorum. O eve de gittim, baktım da...

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Biliyorsunuz, sizin bölgeniz.

Tabii, Sayın Başkanım, bir şeyi de ifade etmek isterim: Bu süreçte biz hem AFAD'la hem Çevre, Şehircilik Bakanlığıyla çok yakından çalışıyoruz. Bize uymadıkları 2 tane karar var, ikisi buraya geldi. 60'ın üzerindeki kararımıza ve dostane çözüm sürecimize de olumlu yaklaştıklarını da ifade etmek isterim. Haklarını da teslim etmek isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Kamu Denetçimiz Sayın Yıldız'a.

İdare temsilcilerimize söz vermeden önce on dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 16.36

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 17.07
BAŞKAN: Behiye EKER (İstanbul)
----- 0 -----

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Değerli üyelerimiz, Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Alt Komisyonumuzun 3'üncü Toplantısının İkinci Oturumunu açıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına olumsuz yaklaşan idareler hakkında görüşmelere devam ediyoruz.

Sayın Yıldız'a en son söz vermiştik. Kaldığımız yerden devam edelim. İdare temsilcilerimize söz vereceğiz.

2025/5553 ve 2025/6434 numaralı başvurulara ilişkin Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü Barınma ve Yapım İşleri Genel Müdürü Sayın Ahmet Nehar Poçan'a veriyorum.

Sayın Poçan, buyurun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI BARINMA VE YAPIM İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET NEHAR POÇAN - Efendim, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, sayın vekillerim, kıymetli bürokratlar; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, şöyle ifade etmek isterim: Öncelikle bir literatürden bahsedeyim. Bitişik nizam yapılar nedir, ortak taşıyıcı yapılar nedir, ona bir açıklık getireyim. Daha sonra da Kamu Denetçimiz Özcan Bey'in bahsettiği hususla alakalı da özel bir değerlendirme yapacağım. Bitişik nizam yapılardan yan yana inşa edilmiş yapıları kastetmekteyiz ama ortak taşıyıcı yapılar statik taşıyıcılarının ortak olduğu yapılar anlamına geliyor. Burada da yine Kilis'te ve Osmaniye'de Kamu Denetçiliğinin bize 2 tane tavsiye kararı var. Bu tavsiye kararlarındaki 2 yapıda da şöyle bir özellik var: Vatandaşlarımız konuttan hak sahibi olmuşlar, burada vatandaşlarımızın Yapı İşleri marifetiyle konutları yapılmış ve teslim süreçleri de gerçekleşmiş ancak bu afet döneminde yapıların hemen yamacında, yapının hemen bitişik nizamında yapılmış. Osmaniye'de ise de şöyle bir durum söz konusu: Vatandaşımızın "dükkân" diye kullandığını beyan ettiği depo niteliğinde bir yapı var. Bu yapılar da daha ayrıksı bir yapı. Bu yapının da ortak taşıyıcı sistemi olduğunu vatandaşımız iddia ediyor ve bu hususla alakalı olarak da Kamu Denetçiliğimize başvurmuş. Biz, tabii hem ilde yapılan denetleme hem de merkezden de bağımsız bir gözle mühendislerimizi gönderdik ve denetlemeyi yaptık. Burada yapıların tamamıyla birbirinden bağımsız olduğunu da hem döşeme kot farklılıkların olmasından hem ortak taşıyıcı yapıların olmadığından tespit ettik. Vatandaşımızın da burada, tabii, konutunu almış olması ve ikinci bir konut talep etmesi hususunda da hak sahibi niteliğini taşımadığını değerlendirdiğimiz için tavsiye kararını tamamen teknik ve hukuki anlamda da uygulamadık; onu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Genel Müdürümüze teşekkür ediyoruz.

Söz konusu başvurular hakkında verilen tavsiye kararlarının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına da yönelik olması nedeniyle hem konunun takibine ilişkin değerlendirmeleri almak hem de görüşmelerimize sunabilecekleri katkıları dinlemek üzere Yapı İşleri Genel Müdür Yardımcısı Sayın Altan Özmen'e söz veriyorum.

Sayın Özmen, buyurun lütfen.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ALTAN ÖZMEN - Sayın Başkan, kıymetli hazırun; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Ben de Genel Müdürüm gibi ilk önce birkaç mevzuat hükmünden bahsedip ondan sonra devam etmek istiyorum. Bakanlığımızca doğal afetler sonrasında Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında 25 adet çalışma grubu bulunmakta olup bu 25 adet çalışma grubunun 5 tanesi Bakanlığımıza tevdi edildi, bunlardan bir tanesi de hasar tespit iş ve işlemleri. Hasar tespit iş ve işlemleri ise yine İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığımız tarafından yayımlanan 7663 sayılı Genelge, yine, yönetmelik ve 7269 sayılı Kanun kapsamında yürütülmektedir. 7269 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin beşinci fıkrası hasar tespit işlemlerini yapılacak esas işlemlere esas olmak üzere bir hazırlık çalışması olarak gösterir ve bunların inşaat mühendisi ve mimarlardan oluşan bir fen kurulunca yapılacağı hükme bağlanmıştır. Bunun ilanının ise mahallinde yapılacağı, otuz gün süreyle yapılacağı, otuz günlük süre içerisinde itiraz edilebileceği, itiraz edilen bu itiraz sürecinin ise tekrar itiraz hasar tespitiyle farklı 2 mühendisten veyahut da mimardan oluşan fen kurulunca inceleneceği, yine, buna itiraz edilmesi durumunda ise idari yargı yoluna başvurabileceği şeklinde tanımlanmıştır. Bunun haricinde hasar tespit işlemleriyle ilgili bir işlem yapılması söz konusu değildir. Burada yaptığımız incelemede Kilis'teki Hacı Polat'a ait başvuruda M2G3K konut artı deponun MAKS sistemi üzerinden yapılan incelemede az hasarlı olarak tespit edildiği, UVA7N askı kodlu yapının ise ağır hasarlı olarak tespit edildiği, bunlara itiraz edildiği, tekrar farklı fen kurullarınca incelendiği ve sonuçların değişmediği görülmüştür.

Yine, Osmaniye ilimizde ise 2HRZP7 askı kodlu yapı ile 2KYYZF askı kodlu yapımızın hasar tespitlerinin yapıldığı, bunlardan 3 konuttan oluşan yapının ağır hasarlı olduğu, tek depodan oluşan yapının ise hasarsız olduğu tespit edilmiş, itiraz tespitlerinde de sonuç değişmemiştir. Dolayısıyla, hasar tespit süreçleri bu noktada tamamlanmıştır ancak hasar tespite itiraz haricinde farklı durumlarda da inceleme yapılabiliyor. Bunlardan bir tanesi de Genel Müdürümüzün ifade ettiği ortak taşıyıcılı sistemdir. Ortak taşıyıcılı sistem olabilmesi için binanın kolon, kiriş ve döşeme temelinin birlikte çalışması lazım. Bunların deprem yüklerini beraber karşılayacak şekilde modellemesinin yapılması gerekmektedir Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'ne göre. Dolayısıyla bununla ilgili yapılan itirazlar da bu minvalde değerlendirilerek AFAD Başkanlığımıza gönderilmektedir. Burada konuyu incelediğimizde, evet, Kilis İl Müdürlüğümüz tarafından böyle bir kanaate varıldığı söylenmiştir ancak yapılan tespit, buradaki hasar tespit resimleri üzerindendir. Dolayısıyla binanın da yıkılmış olduğu göz önüne alındığında sadece resim üzerinden yapılan bir tespite doğru denilmesi çok doğru olmayabilir. Burada yanlış olduğunu söylemiyorum, sadece bunu yine belediyesinden veyahut da ruhsat veren idareden...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Özür dilerim Başkanım, kusura bakmayın.

Geç kaldım, tam başını anlamadım ne konuştuğunuzun ama şöyle: O, resim üzerinden değil, Özcan Bey resim üzerinden gösterdi de benim memleketim, benim o konunun buraya geldiğinden haberim yok, inanın. Şimdi, Özcan Bey "Kilis" deyince, ben o evi de yeri de çok iyi biliyorum; bizzat gitmişim, ev sahibi bizim yanımızda ağladı "Böyle böyle, benim suçum nedir?" diye. Hem AFAD Müdürü hem Çevre Müdürünüz yapılmasıyla ilgili görüş belirtmiş, dolayısıyla, buna sizin itiraz etmemeniz gerekir.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ALTAN ÖZMEN - Yok Sayın Vekilim, itiraz etmiyorum. Şöyle, cümlemi tamamlarsam şunu söyleyeceğim: Hani bunun doğru olup olmadığının teyidi, yine, dediğim gibi, son karar alma mekanizması AFAD Başkanlığımızda. AFAD Başkanlığı eğer bu görüşü uygun görmüyor ise ilgili, ruhsat vermeye yetkili idareden bunun projelerini alıp ona göre de değerlendirme yapabilir. Neticede, siz gelmeden önce ben şunu da ifade ettim, dedim ki: Bunlar yapılacak esas işlemler yani hak sahipliği, yer seçimi, konut gibi, yapılacak kira yardımlarına esas altlık teşkil eden bilgiler. Dolayısıyla burada AFAD Başkanlığımız bizim gönderdiğimiz şeyle ilgili nihai kararı veriyor.

Osmaniye ilinde ise yine şunu ifade etmek istiyorum: Bizim İl Müdürlüğümüz de dâhil, bunların ortak taşıyıcı sistem olmadığına karar verdi. Nitekim, bununla ilgili zaten az önce de izah ettim, depo olarak tespit edilmiş ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğümüzün sisteminde, MAKS sisteminde bunlar depo olarak görünüyor. Vatandaşımızın birde ticarethane olduğuyla ilgili bir iddiası var. Yine, bunlar da AFAD Başkanlığımız bünyesinde kurulan hak sahipliği komisyonları marifetiyle ki o komisyonların içerisinde Nüfustan da temsilci var, Çevre ve Şehircilikten de temsilci var, işte, ilgili sosyal güvenlik birimlerinden de yani hak sahipliğine ilişkin ne tür şartlar varsa onlara ilişkin birimlerden de görevlendirme yapıyor ve nihai hâline tüm bilgi ve belgelere dayalı olarak orada karar veriliyor.

Netice itibarıyla toparlayacak olursam, burada hasar tespitle ilgili süreç tamamlandı, itirazlar alındı, yeniden farklı ten kurullarınca incelemeler yapıldı ve bu sonuçlar AFAD Başkanlığına değerlendirme için gönderildi. AFAD Başkanlığımızın görüşlerini de zaten Genel Müdürümüz ifade etti.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Başkanım, pardon.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun Ahmet Vekilim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Zaten bunlar bitmiş yani bu, istismara açık, hâlen devam eden bir durum olsa dersiniz ki: "Bu ileriki zamanda kötüye kullanılır." Zaten bundan sonra birisi gelip de "Ya, işte benim böyle bir durumum oldu." diyemeyecek yani deprem de bitti, o süreç de bitti ve bunu toplasak 10 tane ev olmaz belki yani 10 tane ev ya çıkar ya çıkmaz. Bunların da göz önünde bulundurulması gerekir ama Özcan Bey onu AFAD'dan da takip edelim ki Sayın Genel Müdürümüzün dediği konu açıklığa kavuşsun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI BARINMA VE YAPIM İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET NEHAR POÇAN - Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI BARINMA VE YAPIM İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET NEHAR POÇAN - Sayın Vekilim, şöyle: Vatandaşımızın ikinci hasarsız bir yapısı olsa idi hak sahibi olamayacaktı, hak kaybına uğrayacaktı; malumlarınız, siz de ziyadesiyle konuya vâkıfsınız. Vatandaşımızın yapısının ikincisinin hasarlı olması onun menfaatine bir durum söz konusu olmuş çünkü bir afetten bir hak sahibi olabiliyor ve o yer kavramına göre yani o il sınırları içinde eğer ikinci bir yapısı var ise diyoruz ki: "Sen mağdur değilsin, yapamazsınız." Yani Afet Kanunu bize bunu emrediyor. Burada vatandaşımızın bir hasarsız yapısı olmaması onun menfaatine olagelmiş yeni bir ev verdiğimiz için bir mağduriyet söz konusu değil ama o depoyla alakalı vatandaşımızın bir talebi var. Burada Sayın Ombudsmanımız da zaten "Biz AFAD'la da bir çalışma yaptık, yoğun bir şekilde iletişim hâlindeyiz." dedi. Zararın tazminiyle alakalı olarak çalışabiliriz yani orada bir yıkım söz konusu. Çevre Bakanlığımızla beraber de ortak bir değerlendirir enkaz bedelini vatandaşımıza verebiliriz çünkü normalde bizim ilgili kanun şunu emrediyor: "Üç gün içinde vatandaş enkazı kaldırır, enkaz kaldırılmaz ise devlet kaldırır. Enkaz bedeli de kaldırılma bedelinden mahsup edilir." diyor. Oradaki rayiç bedeli vatandaşımıza verebiliriz; bu, idarenin takdir hakkında.

Arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, teşekkür ediyoruz.

Kamu Denetçisi Sayın Yıldız, buyurun.

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Sayın Başkanım teşekkür ederim.

Genel Müdürümüze ve Genel Müdür Yardımcımıza da katkılarından ve konuya uzlaşmacı yaklaşımlarından dolayı teşekkür ediyorum. Arada biz konuştuk, teklifimiz de buydu. Kişinin terditli bir talebi var zaten "Eğer hak sahipliği tesis edilmeyecekse benim binamı benim rızam olmadan yıktılar. O yüzden zararımı tazmin etsinler." şeklindeydi. Burada görüyoruz ki bu toplantının aslında esas amacı Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan, idareleri denetleyen Kamu Denetçiliği Kurumunun ve idarelerin bizatihi sizin Başkanlığınızda, bu Komisyonun huzurunda aslında vatandaşımızın çözümü noktasında uzlaştığının da bir göstergesi, bir tezahürü. Bunun için de başta Sayın Başkanım size ve Komisyonumuza teşekkür ediyorum. Böylelikle Kilis dosyasını aslında büyük ihtimalle çözmüş bulunmaktayız. Sayın Genel Müdürümle sonrasında biz mutabık kalır hem şahsınızı Başkanım hem de Komisyonumuzu bilgilendiririz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ederim.

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Sadece Kilis'in dışında malumualiniz bir dosyamız daha var, Osmaniye. Oradaki eleştirimiz şu Sayın Başkanım: Şimdi, yine bitişik nizam olan iki bina söz konusu. Biri yıkılırken bu yıkım esnasında vatandaşımız şunu ifade ediyor: "Benim taşıyıcı yapı elemanlarıma bir zarar verildi." fakat bunu tespit etmek hâlihazırda mümkün değil çünkü diğer bina yıkılmış yani aralarında nasıl bir ilişki var bilmiyoruz. Hem AFAD Başkanlığımız hem Çevre, Şehircilik Bakanlığımız bir gözlemsel müşahede sonucu bize bilgi veriyor. Şimdi, biz bunu eleştiriyoruz diyoruz ki: Bu bir gözlemsel neticeyle müşahede edilecek bir konu değil. Bunun teknik olarak tetkik edilmesinde fayda var. Bu dosyanın şu anda tartışılıyor olmasının sebebi bu. İnanıyorum ki bundan sonraki başvurularda bu hususun teknik elemanlarca incelenmesi hususunda hassasiyet gösterilecektir.

Hepinize saygılarımı arz ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Kamu Denetçimize, Genel Müdürümüze sunumları için teşekkür ediyoruz. Kilis dosyamızdaki atılan uzlaşmacı adım adına Komisyonumuz adına tekrar teşekkür ediyoruz.

Konuyla ilgili söz almak isteyen üyelerimiz var mı?

Katkı veren tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

2025/2021 numaralı başvuruya geçiyoruz.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığıyla devam ediyoruz. Kamu Denetçiliği Kurumunun 2025 Yıllık Raporu'nda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığının 2025/2021 numaralı başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararına uymadığını görüyoruz. Konuyla ilgili Kamu Denetçimiz Sayın Özcan Yıldız'a söz veriyoruz.

Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Sayın Başkanım, tekrardan teşekkür ediyorum.

Başvuru; ikamet ettiği "Samanköy Mahallesi, Samanköy Küme Evleri, Mehmet Ersoy, No:192, Yeşilyurt Malatya" adresinde sabit internet hizmeti altyapısının sağlanması talebiyle kurumumuza başvuru yapıyor ve yapmış olduğumuz değerlendirmeler neticesinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafına bir tavsiye kararı veriyoruz. Bunun da nedeni şu efendim: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu şunu ifade ediyor: Türk Telekom Mobil İletişim Hizmetleri Anonim Şirketi, Turkcell İletişim Hizmetleri Anonim Şirketi, Vodafone Telekomünikasyon Anonim Şirketi tarafından mobil internet hizmeti sağlandığı için Evrensel Hizmet Kanunu uyarınca sabit internet hizmeti ile mobil internet hizmetleri arasında bir farkın bulunmadığını ifade ediyor ve tavsiye kararına verilen cevap ise sadece anılan cevabi yazıların tekrarı şeklinde. Yani bilgi belge talep yazımıza verdiği cevabın aynısını tavsiye kararımıza da veriyor. Öncelikle, bunu eleştirmiş olmayı, eleştirdiğimizi ifade etmek isterim Sayın Başkanım.

Sabit internet hizmeti, örneğin ADSL, VDSL ve fiber fiziksel altyapıya dayanır ve bu yönüyle yerleşik, sürekli ve yüksek bant genişliği sunar. Evrensel hizmet kapsamında kırsal ve az nüfuslu bölgelere sabit internet erişiminin sağlanması sürdürülebilir kalkınma ve eğitim hakkı gibi anayasal haklarla doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla, Sayın Başkanım, şunu ifade etmeye çalışıyorum: Yani mobil internet hizmeti ile sabit internet hizmeti arasında ciddi bir fark vardır. Bu fark eğitimde fırsat eşitliğini bile ortadan kaldırabilecek bir farktır. Bunu pandemi döneminde çok net müşahede ettik. Evinde hızlı interneti olan, hızlı internet altyapısı olan öğrencilerin başarı oranında bile ciddi artışlar söz konusu oldu. Sabit internet hizmeti genellikle daha düşük gecikme süresi, daha yüksek veri iletim hızı ve daha kararlı bağlantı sunar. Buna karşılık mobil internet hava koşullarından, kapsama alanından ve kullanıcı yoğunluğundan daha fazla etkilenebilir. Bu teknik farklılıklar evrensel hizmet planlamasında hangi bölgede hangi hizmet türünün öncelikli olacağının belirlenmesinde kritik rol oynar. Efendim, internet altyapısıyla ilgili tavsiye kararlarında internet erişim hizmetinden yararlanılmasının bilgi toplumu hizmetine erişimde önemli bir sorun teşkil ettiği, bu kapsamda piyasa koşulları uyarınca yatırım yapılmasından imtina edilen veya yatırım çalışması planlanması belirli bir takvime bağlanmış bölgelerde yaşayan vatandaşların da eşit hizmetlerden yararlanabilmesini sağlamak adına ilgili kurumlar arasında etkin bir iş birliği ve koordinasyon sağlanarak gerekli önlemlerin alınmasını, söz konusu hizmetlerin yalnızca kâr odaklı yaklaşımla değil kamu yararı ve hizmete erişimde eşitlik ilkeleri doğrultusunda tüm vatandaşlarımıza ulaştırılmasını arzu eden bir yaklaşımımız var.

Tabii, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu evrensel hizmet yükümlüsü işletmecilerin özellikle kırsal, düşük nüfus yoğunluklu veya ekonomik olarak cazip görülmeyen bölgelerde internet altyapısı kurma ve geniş bant erişimini sürdürülebilir biçimde sağlama yükümlülüklerini yalnızca idari denetim düzeyinde takip etmekle yetinmemeli, sektörel düzenleme yetkisinin gereği olarak bağlayıcı yatırım takvimleri, kapsam oran kriterleri ve hizmet kalitesi eşitliğini tesis etmelidir. Efendim, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun özellikle mobil ve sabit internet altyapısı sağlayan hizmet erişimcileri üzerinde çok ciddi yetkileri var. Bu yetkilerinin etkin kullanılması noktasında birtakım çekincelerimiz var. Bunun temelini de şu oluşturuyor: Hâlihazırda 2025 yılında 60 dolayında kararımızı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna ulaştırmışız. Hepsine matbu cevaplar vermiş. Yani bir kere bu kabul edilemez.

Ayrıca, BBT yazımıza verdiği cevabın aynısını tavsiye kararımızda da vermiş. Keza bunu da dikkatlerinize çekiyorum. Bir örnek vermek gerekirse Sayın Başkanım, ifade etmek önemli olacak, Mustafa Çelikkol başvurusuna ilişkin BTK'ye yazdığımız yazı neticesinde cevap şöyle efendim, özet geçiyorum: "Bu kapsamda söz konusu yerleşim yerinde internet hizmeti sunulduğu dikkate alındığından..." İnternet hizmetinden de kasıt efendim, mobil şebekenin çektiğini ifade ediyorlar. "...sabit veya fiber altyapı teknolojisiyle internet hizmeti sunulmasına yönelik olarak Evrensel Hizmet mevzuatı çerçevesinde bir çalışma yapılmasının kamu yararı, hizmet gerekleri ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı açısından mümkün olmadığı değerlendirilmektedir." Bu, efendim, BTK'nin bize cevabı. Bundan mutmain olmadığımız için hemen geçtiğimiz aylarda TÜRK TELEKOM Genel Müdürümüz ve 11 Genel Müdür Yardımcımızla kapsamlı bir toplantı yaptık; buradan da kendilerine çok teşekkür ediyorum. Bu sorunları ifade ettiğimizde "Bize iletin, biz çözelim." dediler. Aynı başvuruyu -Mustafa Çelikkol- TÜRK TELEKOM'a yazdık: "Bahse konu adreste bulunan bina için proje hazırlanmış olup bütçe onayı alındıktan hemen sonra tatbikat yapılarak altyapı getirilecektir." şeklinde cevap veriyor. Bunun gibi onlarca husus var. Şimdi...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Zaman yok.

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Bunları söylemeyeceğim Sayın Başkanım.

Bir tane örneğe dikkat çekiyorum: Düzenleyici ve denetleyici olan kurum, düzenleyici ve denetleyici yetkisini kullanması gerekirken kullanmıyor. Tabii, Türk Telekom Anonim Şirketi bir özel hukuk tüzel kişisi; biz doğrudan onunla yazışmak yerine düzenleyici, denetleyici kurum üzerinden bir denetim yapılmasının kamu yönetimi açısından daha uygun olduğunu düşünüyoruz ve o şekilde bir denetim kurmaya çalışıyoruz fakat şirketin "Biz buna yatırım yaptık, buraya altyapı getireceğiz." dediği noktada BTK'nin "Böyle bir hizmete gerek yoktur." şeklinde onlarca cevap vermesi takdirlerinize arz olunur.

Saygılarımı arz ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Kamu Denetçimiz Sayın Yıldız'a, teşekkür ediyoruz.

Söz konusu başvuruya ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü Haberleşme Genel Müdür Yardımcımız Sayın Habip Çelik'e veriyorum.

Sayın Çelik, buyurun lütfen.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI HABERLEŞME GENEL MÜDÜR YARDIMCISI HABİP ÇELİK - Sayın Başkanım, vekillerim, değerli hazırun; süreçle ilgili açıkçası süreci birazcık da ortaya koymak gerekirse daha açıklayıcı bir sürece sokmak gerektiğini düşünüyorum.

Başta bir Evrensel Hizmet Kanunu'nun anlaşılması gerektiğini, birazcık daha açarak sürece hizmet edeceğini düşündüğümden... "Evrensel Hizmet Kanunu" dediğimiz süreç, aslında yetkilendirilmiş kurumların ticari faaliyetlerin dışında kırsal bölgede mağduriyet yaşatılmaması için o noktaya hizmetin sunulmasını kapsayan bir kanun ve bu kanun bunun çeşitlendirilmesi taraftarı yani içerik olarak çeşitlendirilmesi değil hizmetin herhangi bir servis sağlayıcısıyla birlikte tek servis sağlayıcısı üzerinden bile sunulmasının kâfi olarak kanun içerisinde kapsamı vardır diyebiliriz. Bunun sabit veya mobil olmasını da gözetmiyor kanun yani kanun açısından konuşuyorum şu anda. Zaten bu şikâyeti ilgili kuruma -TÜRK TELEKOM'a- sunan şahıs da yaptığı şikâyet kaydında "Bana mobil demeyin."le bunu da tasdik ediyor aslında yani mobille o noktaya hizmet sağlandığını, hatta BTK'nin yaptığı incelemelerde 3 operatörün de oraya mobil hizmet sağladığını ve o lokasyona sabit hizmeti talep ettiğini beyan ediyor; sabit hizmetin talep edildiği noktadan sonrasında da aslında burada yine bir fizibilite var.

Şimdi, iki başlığı da ortaya koymak istiyorum: Birincisi, kurumumuza yani Bakanlığımıza ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna yapılan şikâyetlerin, taleplerin neredeyse tamamı inceleniyor, teknik olarak da inceleniyor yani hangi kapsamda değerlendirileceği, evrensel hizmet kapsamında mı, yoksa ticari faaliyet kapsamında mı değerlendirileceği süreci burada sürekli işletiliyor. Bu talebin süreci de ilgili yazışmaları, kurumla yazışmaları, BTK'ye görüş sorulma sürecinin hepsi işletilmiş durumda. Bununla birlikte şunu da ortaya koymak gerekiyor: Burada kurum ticari faaliyetle ilgili fizibilitesini tamamlıyor ve orada ticari faaliyet kapsamında fizibil olmadığını da beyan ediyor. Biz işin neticesinde şunu da sunuyoruz yani: Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiyesini yerine getireceğimizi, 2026 yılında burayı değerlendirip sağlayacağımızı da beyan ediyoruz ama burada herhangi bir kanun kapsamında veya bir süreç işletilmeden değerlendirilecek bir sürecin olmadığını da beyan etmemde fayda var işin daha anlaşılabilir hâle gelmesi için.

Bu noktada, ilgili kurumun da ortaya koyduğu beyan mevcut yani zaten bu talep TÜRK TELEKOM'a geldiği için TÜRK TELEKOM sağlayacak yani onun da bir kapsamını belirtmiş olalım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, Sayın Genel Müdür Yardımcımıza teşekkür ediyoruz.

Başvuru hakkında verilen tavsiye kararının Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına da yönelik olması nedeniyle hem konunun takibine ilişkin değerlendirmelerini almak hem de görüşlerimize sunabilecekleri katkıları dinlemek üzere Daire Başkanımız Sayın Beytullah Kuşçu'ya söz veriyorum.

Sayın Kuşcu, buyurun lütfen.

BTK DAİRE BAŞKANI BEYTULLAH KUŞÇU - Sayın Başkanım, değerli vekillerimiz, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BTK'de Kurum Başkan Yardımcısı olarak görev yapıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumumuzun birçok tavsiye kararı var ama özellikle bir tanesi dosyaya girmiş, bununla ilgili açıklama yapmak üzere söz almış bulunuyorum.

Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumumuzun birçok tavsiye kararı var, bunlar gerçekten değerlendiriliyor. Öncelikle matbu cevaplar olduğunu ben kabul etmeyerek sözüme başlamak istiyorum. Matbu yazılarla gelen tavsiye kararları demek de istemiyorum; bunlar mutlaka değerlendiriliyor, ona göre bir karar veriliyor ve bu tavsiye kararına uyulup uyulmayacağıyla ilgili bir değerlendirme yapılıyor.

Şimdi, konunun iki boyutu var Sayın Başkanım: Bir, bugün haberleşme sektöründe 410 tane faaliyet gösteren şirketimiz var, bunların 300 küsur tanesi internet hizmeti sunuyor. Şirketler yetkilendirilirken -özellikle mobil işletmeciler- TÜRK TELEKOM'un yeni yetkilendirmesi, 2026 yılının Şubat ayında yaptığımız yenileme çalışması ve diğer işletmecilerin hak ve yükümlülükleri mevzuatta belirleniyor. Dolayısıyla, bu işletmecilerimiz bir yere hizmet götürecekken bu hak ve yükümlülüklere göre hizmet götürüyorlar. Bazen de ticari olarak mesela bir turistik bölgede kâr amacı güden şirketlerimiz olduğu için de yükümlü olmasalar bile oralara hizmet götürebiliyorlar. Peki, hizmet götürmediğinde ne olacak? İşte, o zaman biz şöyle bakıyoruz olaya: 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu bize operatörlerimizin ticari olarak veya yükümlülükleri kapsamında hizmet götürmedikleri yerde bütçesini devletin ödeyerek, maliyetine de katlanarak hizmet götürmesini emrediyor. Şimdi, dolayısıyla, biz gelen taleplere bakıyoruz, burası operatörlerimiz tarafından hizmet götürülmesi gereken yer mi, değil mi; ona göre evrensel hizmet kapsamına alıyoruz ya da operatöre yönlendiriyoruz.

Şimdi, buradaki bazı tavsiye kararlarında -mesela bu Malatya'daki, şu anda dosyamızdaki- biz şöyle bakmışız olaya: 3 operatörümüz de -mobil operatörler- hizmet sunuyor. Anladığımız kadarıyla yeni yerleşim yeri. Aslından ben 3 operatörün de teknik verilerden birine ulaşamadım ama 50 megabit civarında hizmet sunuyorlar, mobil internet hizmet sunuyorlar. Vatandaş da diyor ki: "Bana mobil demeyin, ben sabit internet hizmeti..." Şimdi, bunu karşılamak için sabit internet hizmeti sunan operatörlere dönmem gerekiyor yükümlüler mi diye. 2026 sonrasında TÜRK TELEKOM burada değerlendirecek onu, sabit bakımından hizmet sunup sunmayacağını değerlendirecek ama Evrensel Hizmet Kanunu'nda kanun diyor ki: "İnternet hizmetini götüreceksin sen buraya." 50 megabit internet var şu anda bizzat orada. Şimdi, ben neye dayanarak "Buraya sabit internet ya da fiber internet götürelim." diye bütçesini karşılayarak hizmet götüreceğim evrensel hizmet açısından? Çünkü kanun bana "En etkin maliyetle en fazla hizmeti götür." diyor ve "Evrensel hizmetin kapsamı da internet hizmeti." diyor. Daha önceki kanunda "temel internet hizmeti" diye bir ifade vardı, orada "dial-up" dediğimiz, bugün kullanmadığımız temel internet yani on beş sene öncesinin kullanılan bir teknolojisi. Kanun değişti, o anlamda bir güncelleme yapıldı aslında, şimdi biz geniş bant internet... Bu 4.5G; asgaride 4.5G hizmet sunuyoruz ve 3 operatörümüz de var burada.

Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumumuz diyor ki... Evet, onu biz inkâr edemeyiz yani keşke imkânımız olsa da bütün evlere biz fiberi bugün çeksek ama bakın, şu anda BTK'de bir toplantı var 80'den fazla ülkeyle; dün bir oturum vardı, ben özellikle buraya

geleceğimi bildiğim için sormak istedim. Hani, bunun gerçekten ölçek ekonomisi, işte, maliyetlerin karşılanması, birçok boyutu var. 80 ülke şunu tartışıyor: "Fiberle götürmek tabii ki en istenilen şey, cazip fakat fiberle mi götürelim, fiberle götüremezsek mobille mi, mobille götüremediysek uyduyla mı, evrensel hizmeti biz nasıl şey yaparız?" Portekiz'e bakalım: Portekiz'de 10-12 dolar civarında destek veriyorlar vatandaşlara, düşük gelirlilere. Amerika uyduyla birçok kırsal alanda destek veriyor. Evet, vatandaşımıza biz şunu gözetmeye çalışıyoruz elbette ama hani, en kaliteli hizmeti sunalım. İşte, başladık 1 Nisanda 5.G hizmetine, şu anda yaygınlaştırmaya çalışıyoruz yani biz bunların hiçbirini yapmıyor, yapmamaya çalışıyor değiliz. Orada Evrensel Hizmet Kanunu'nun bize verdiği yetki çerçevesinde interneti götürmeye çalışıyoruz ve 6 bine yakın köyümüze 4.5G hizmetini tamamen dediğimiz gibi maliyetini devletimizin bütçesinden karşılayarak götürmüşüz. Şimdi, bunların hepsine -6 bin köye- fiber götürecek olsaydım, inanın, muhtemelen 200'de, 300'de kalırdık biz. Dolayısıyla hani bir planlamayla bunu, geniş bant interneti götürmeye çalışıyoruz. Yani evet, sabitle belli noktalarda kıyaslanamayabilir ama şu anda herhâlde bireysel kullanıcı olarak mobil internetimizden yapmadığımız bir şeyimiz yok diye düşünüyorum ben. Yani bu şekilde hani kanuni dayanak noktasında Kamu Denetçiliği Kurumumuz sabit ya da fiberi mutlaka hani tavsiye kararlarında söylüyor ama biz orada şeyi tam bulamıyoruz.

Mesela, ben de bir örnek vereyim Sayın Başkanım. Geçen bir şikâyet vardı, adam 80 megabayt ADSL hizmeti alıyor ama "Fiber istiyorum." diyor. Mesela, tavsiye kararına o da konu oldu yani "Fiber talebinin karşılanması çünkü çağın gereklerine uygun bir teknolojiyle hizmet sunumuna imkân sağlanması." diye. Şimdi, yani bu görüş değersiz demek istemem ama hani bir imkân meselesiyle bizim bunu bir şekilde çözmemiz gerekiyor.

Arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Sayın Daire Başkanımıza.

Son olarak, söz konusu tavsiye kararıyla ilgili olarak Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Strateji ve Toptan Hizmetler Genel Müdür Yardımcısı Sayın Ahmet Kamil Gençel'e söz veriyoruz.

Sayın Gençel, buyurun lütfen.

TÜRK TELEKOMİNİKASYON ANONİM ŞİRKETİ STRATEJİ VE TOPTAN HİZMETLER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AHMET KAMİL GENÇEL - Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

Konunun mevzuat boyutuyla ilgili hem Bakanlık temsilcileri hem BTK temsilcileri hem de KDK gerekli bilgilendirmeyi yaptı, ben o konuya hiç girmeyeceğim.

Biz bu konuyla ilgili yaptığımız yatırımları yaparken millî servet olarak baktığımız, imkânlar dâhilinde en fazla vatandaşımızın faydalanacağı şekilde hizmetlerimizi götürmeye azami özen gösteriyoruz. Bu kapsamda 2025 yılında 3,6 milyon ev ve iş yerine fiber internet götürdük, ondan önceki yıl 2,2 milyon haneye internet götürdük. Bunlar belki çok bir şey ifade etmeyebilir ama karşılaştırıldığı zaman daha anlamlı olacak. Örneğin, 2025 yılında yaptığımız yatırımlarda Avrupa'da 39 ülke arasında 2'nci sıradayız, bizden sadece 100 bin fazla yapan Almanya var önümüzde, İngiltere örneğin bizim arkamızda. Toplam internet götürülmüş haneler bakımından da Avrupa'da 4'üncü sıradayız. Dolayısıyla bu rakamlara bakıldığında TÜRK TELEKOM, sadece TÜRK TELEKOM da değil, yetkilendirilmiş diğer işletmeciler de bu hizmetleri veriyorlar, harıl harıl hanelere ve iş yerlerine internet götürmeye devam ediyoruz. Bunun bir bütçe karşılığına bakacak olursak, diğer ülkelerdeki benzer şirketler incelendiği zaman yaklaşık gelirlerinin yüzde 15'i ile 20'si arasında yatırım yaparlarken Türk Telekomünikasyon AŞ, bizim sabit hizmetleri verdiğimiz şirketimiz dikkate alındığında gelirimizin yaklaşık yüzde 50'sini yatırıma harcıyoruz. Dolayısıyla bu konuda ülke olarak gurur duyacağımız bir noktadayız diyebiliriz.

Bahse konu çalışmayla ilgili de biz ön hazırlığımızı yaptık. Gerçekten biz ticari olanaklarla baktığımız için aynı fiyata çok daha fazla vatandaşımıza hizmet edeceğimiz durumlar varken az sayıda hizmet edilecek vatandaşı daha ikinci plana koymayı tercih ediyoruz. Bu rakamları da KDK'ye de vermiştik, sadece 1 aboneye hizmet götürebilmek için 100 bin liranın üzerinde bir maliyete katlanmamız gerekiyordu, belli durumlarda 100 bin lirayla 100 aboneye gittiğimiz yerler olabiliyor. Dolayısıyla böyle bir sıkıntı vardı ama ilgili çalışma yapıldı. İlgili mevzuat kapsamında değil, evrensel hizmet kapsamında değil ama vatandaşımızın imkâna kavuşabilmesi için 2026 yılı içerisinde belli yatırımları öne çekerek, başka bir planlama yaparak ilgili vatandaşımıza hizmeti götürmeyi planlıyoruz.

Çok teşekkür ederim, sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Daire Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz, Sayın Kuşcu'ya.

Son olarak, söz konusu tavsiye kararıyla ilgili olarak Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Strateji ve Toptan Hizmetler Genel Müdür Yardımcımız Sayın Ahmet Kamil Gençel'e söz verdik, açıklamaları için teşekkür ediyoruz.

Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen var mı?

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - İbrahim Vekilim, buyurun lütfen.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Tutanaklara geçmesi bakımından söz aldım.

Sayın Kamu Denetçisinin tavsiye kararının aynen arkasındayım, doğru bir pencereden bakarak tahlil etmişler, tavsiye kararını oluşturmuşlar.

Şimdi arkadaşlarımız da kendi pencerelerinden anlatıyorlar "Avrupa'da 39 ülke içerisinde bizi geçen bir Almanya var, İngiltere bile bizim gerimizde." diye. Avrupa ülkelerinin bu internet yatırımlarını hangi yıllarda nasıl yaptığına da bakalım, konuşalım o zaman Türkiye henüz bu noktadaysa.

Meseleyi kâr odaklı düşünürsek sevgili arkadaşlar, bakın, akıldan çıkarmayın, Eskişehir'de gerçekleşen orman yangınında biz insanlarımıza ulaşamadık, orman yangınının içinde kalan yurttaşlarımızla, şehit olan yurttaşlarımızla bağ kurulamadı. Depremde insanlarımızın iletişimle ilgili nereye düştüğünü biliyoruz, hangi koşulları yaşadığımızı hep birlikte biliyoruz. Ben soru önergesi verdim Bakanlığa, bana da yanıt verildi, özü Türkiye genelini içermekle birlikte birazcık da Eskişehir özeli vardı ama Eskişehir dediğimiz yer, Türkiye'nin batısında, İç Anadolu'nun batısında yer alan bir kent, görece gelişmiş bir kent, birçok köyünde -ki "mahalle" deniliyor- şu

anda iletişim yok ve hatta geçtiğimiz yıl içerisinde Eskişehir'de -bu mobil baz istasyonlarıyla ilgili çevre kirliliği, sağlık yönü çok ciddi biçimde tartışılıyor- birçok yerleşim yerinde camilerimiz dâhil bazı mekânların tepesine dikilen baz istasyonlarıyla ya da oralara kurduğunuz mobil istasyonlarla süreç idare edilmeye çalışılıyor. Yani demem o ki sizin savunmanızda ifade ettiğiniz gibi 1 kişilik, 10 kişilik ya da 5-10 haneli köylerden söz etmiyorum, kent merkezlerinden söz ediyorum. "E, canım, yatırımlar, mali yanı bu, millî servet vesaire." Millî servet düşmanlığı yapan yok ki ama insanlarımızın da Anayasa'dan kaynaklanan hakları, 21'inci yüzyıl dünyası ve Türkiye'nin geldiği noktada bu hizmetleri evrensel değerler etrafında alabilme yetisi, hakkı, hukukunu nereye koyacağız? Meseleye sadece kâr odaklı bakamayız. Bu kuruluşların önemli bir kesimi özelleştirilirken özelleştirme süreçleri ya da geriye dönük olarak da çok konuşmak istemiyorum. Talebimiz açık ve net, bu insanların hakkı olanın teslim edilmesi. Sizi anlıyorum, "İkinci plana bırakıyoruz daha düşük yerleşim yerlerini." Bu ne kadardır bu ülke üzerinde... "İnternet" dediğimiz şey yani birçok yerde, elimizde telefonlar burada, arkadaşlarımızın da ellerinde, birçok yere giderken "5G" dediğiniz şey burada görünmüyor bile, 3G'ye çat deyip düşüveriyor. Şimdi nasıl olacak bu işler arkadaşlar, bir aynayla yüzleşmemiz lazım. Gerekçe ise yıllara sâri olarak bir yığın gerekçe üretildi, "yatırım" dendi, "özelleştirme" dendi, "küçük yerleşim yerleri" dendi vesaire vesaire. Peki, bütün o altyapıyı, hafif bir sallandığımızda kilitlenen sistemi nasıl çözeceğiz ya? İnsan hayatından söz ediyoruz. Orada şu mudur yani "Bir köyde bir kişiye ulaşamıyorsak ölsün, enkazın altında kalsın, bizim önceliğimiz şu taraftır." mı diyeceğiz?

O nedenle, sevgili arkadaşlar, KDK'nin tavsiye kararı aslında söylenmesi gereken her şeyi mevzuat içerisinde usulüyle, adabıyla söylemiştir. O, Malatya'nın Yeşilyurt'undaki yurttaşımızın da hakkıdır, Ankara'nın Ulus'unda yaşayan yurttaşımızın da hakkıdır; kimseyi ötekileştirmeye, geri plana atmaya hakkımız yok. Bunu böyle düşündüğümüz zaman şimdi, bakın, doğal gaz, enerji sistemleri de devreye girer, belediyelerin su, kanalizasyon, altyapı sistemleri de devreye girer. Ne yapalım şimdi, su ve kanalizasyon idareleri 5 haneli yere kanalizasyon götürmesin mi, içme suyu götürmesin mi, "Önceliğimiz kent merkezidir arkadaş." mı diyelim? O insanların sağlıklı suyu içmeye, sağlıklı, insan onuruna yaraşır bir insan hayatı sürmeye hakları yok mudur? Ya da "elektrik" dediğiniz zaman OEDAŞ da desin ki "Arkadaş, ne yapayım, bu yatırımın maliyeti çok yüksek, ben kâr penceresinden bakıyorum. Oraya elektrik şöyle olsun, böyle olsun." Birçok yerde elektrik hatları insan hayatını tehdit eder ya da canlı hayatını tehdit eder hâldedir, yer altına alınmasında güçlükler yaşanıyor.

Bütün olarak bakmak lazım diye düşünüyorum. Ben ne söylersem söyleyeyim imam bildiğini okuyacak, onu da görüyorum ama sadece tutanaklara geçsin, tarihe tanıklık etsin diye bu konuşmayı yapıyorum. Bu yaklaşımı ne olur öncelemeyin. Devlet, milleti için vardır, milletin hakları için, talepleri için vardır. O nedenle arkadaşlarımız, planlama yaparken, yatırım yaparken bunları dikkate almalıdır, kurumlar arası eş güdümü dikkate almalıdır. Yoksa tamam, Türkiye ekonomik sıkıntılar içerisinde, ne yapalım, "Yatırım programımızda yok." deyip sıyrılalım mı işin içinden? Söyleyeceklerim -sadece tutanaklara geçsin- böyle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Evet, İbrahim Vekilim...

Mustafa Vekilim, buyurun lütfen.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Ben biraz da hukuki merak açısından sormak istiyorum Kamu Denetçiliği Kurumuna.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun lütfen.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Şimdi, idare hukukunun oturmuş kavramlarından "yerindelik" kavramı var. İdari yargı anlamında böyle bir durumda tavsiye kararı verirken -mesela, Malatya'daki o olay bana yerindelik kavramını biraz aşar nitelikte gibi geldi- mevzuatımız ve uygulamanız nedir, onu sormak istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Denetçim, buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Vekilim, çok kıymetli bir noktaya parmak bastınız. Kamu Denetçiliği Kurumu denetimini sadece hukukilik denetimi kapsamında yapmaz. Hukukilik denetiminde, idarelerin bütün eylem ve işlemleri zaten mahkemelerin denetimi altındadır fakat ombudsmanlık denetimi bu denetimlerden farklı olarak, hukukilik denetiminin yanında hakkaniyet denetimini de öngörür. Hakkaniyet denetimi bizzat kanunumuzda dercedilmiş bir hususdur. Dolayısıyla, hakkaniyet, bazen hukuka uygun olan işlemlerde bile, kişinin hakkını muhtel edecek bir tutum, davranış, eylem veya işlem varsa yerindelik anlamına gelebilecek şeklinde bir denetim öngörmüştür. Bunu, kanun koyucu kendi iradesiyle kurumumuza bu yetkiyi tanımıştır.

Şimdi, buradaki husus şu Sayın Vekilim: Yani Kamu Denetçiliği Kurumu... Günümüzde internet çok elzem; bunlara haberleşme hürriyeti, eğitim hakkı da dâhil olmak üzere pek çok anayasal hakkı doğrudan ilgilendiren... Hatta, işte, değerli bürokratlarımız örnekler verdiler farklı ülkelerden, pek çok ülkenin anayasasında internete erişim hakkı bir anayasal hak olarak tanımlanmış, bir de bu tarafından bakalım. Şu anda Millî Eğitim Bakanlığı EBA'ya korkunç bir yatırım yaptı ve pek çok ödev -çocuklarımız var işte- o EBA üzerinden veriliyor. Peki, Malatya Yeşilyurt'taki çocuk bu ödevini nerede yapacak? Şimdi, bizim bakış açımız daha ilerici ama hizmetin gerekleri... Biz Genel Müdürümüzle görüştüğümüzde, bir tane örnek verdiler, biz de çok haklı bulduk. Vatandaş dağ başına müstakil bir ev yaptırmış "Bana internet getirin." diyor. Genel Müdürümüz dedi ki: "O beyefendiye şehir merkezinde bir villa yaptırsak, oraya internet götürmekten daha az maliyetli." Şimdi, bizim bu tür örneklere ilişkin yaklaşımımız zaten net. Bizim arzu ettiğimiz şey şu: Yani, denetimin daha etkin yapılması, hakikaten dezavantajlı bölgelere internet altyapısı götürülürken ekonomik bir getiri veya bir beklentiyle değil, sosyal devlet olmanın gereğiyle hareket edilmeli; bizim arzu ettiğimiz bu, tavsiye kararlarımız biraz daha ideali yakalamak üzerine veriliyor. Dolayısıyla, kamu kurumlarımız da öyle sanıyorum ki bu konuda faaliyet gösteren TÜRK TELEKOM, Turkcell, Vodafone gibi şirketlerimiz de buna uyum sağlayacaklardır ileriki dönemlerde. Biz, sadece ideali yakalamak adına, Kamu Denetçiliği Kurumu olarak hareket ediyoruz, bunun bilinmesini isterim.

Sayın Vekilim, dediğim gibi, bu durum da o.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyorum Sayın Denetçim.

Daire Başkanımız Sayın Kuşçu, buyurun lütfen.

BTK DAİRE BAŞKANI BEYTULLAH KUŞÇU - Az önce Sayın Vekilim de söyledi ama ben şöyle bir yanlış anlaşılmayı düzeltmek için söz almak istedim Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun.

BTK DAİRE BAŞKANI BEYTULLAH KUŞÇU - "Vatandaşa hizmet götürülmesin." değil, bu işin farklı teknolojileri ve farklı boyutları var. Biz bütün bunları göz önünde bulundurarak hizmeti götürmeye çalışıyoruz. Yüz milyonlarca dolar -ben tam rakamı söylemeyeyim- üç yıl içerisinde yatırım yaptık. Burada kâr odaklılık, vesaire gibi bir şey yok. TÜRK TELEKOM'a en son getirdiğimiz yükümlülük 17 milyar dolar yatırım yükümlülüğüdür. Hani, bu kâr odaklılıktan ziyade hizmeti götürmeye yönelik çalışmalarımız devam ediyor.

Arz ederim Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Daire Başkanımız Sayın Kuşçu'ya teşekkür ediyoruz.

Şimdi, son gündemimiz Millî Savunma Bakanlığı. Millî Savunma Bakanlığının 2025/6012 numaralı başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararına uymadığını görüyoruz.

Konuyla ilgili Kamu Denetçisi Sayın Ertunç Erkan Balta'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Balta.

KAMU DENETÇİSİ ERTUNÇ ERKAN BALTA - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, yine, toplantımızda bulunan çok kıymetli kuruluş ve bakanlık temsilcileri; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Vaktin de hayli geçtiğini hesaba katarak çok kısa bir şekilde konuyu arz edeceğim, zaten çok karmaşık bir konu da değil ama bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Az önce Özcan Denetçimizin de ifade ettiği gibi, Kurumumuzun gelen şikâyetlere... Elbette ki Türkiye'de bir tek hak arama yolu yok, pek çok hak arama yolu var; idari başvuru yolları var, yargı var veya Dilekçe Komisyonu gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinde yollar var. Kurumumuzun farklı taraflarının bu şikâyetlere bakarken farklı özelliğini ortaya çıkarması bakımından bugün gündeme alınan konu da özellik taşıyor. Yani, meseleye sadece mevzuat açısından bakacak olsaydık -genelde o çerçevede tartışılıyor ya- işte "Kanun, yönetmelik ne diyor?" diye, bu konuda, aslında, bizim müracaatı reddetmemiz lazımdı çünkü mevzuat açık bir şekilde idarenin yaptığı işlemin hukuka uygun olduğunu ortaya koyuyor ama biz işin hakkaniyet boyutuyla, eşitlik boyutuyla, adalet boyutuyla doğru olmadığı, vicdanı rahatlatmadığı düşüncesiyle böyle bir tavsiye kararı vermiş bulunduk.

Mesele de şundan ibarettir Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı su altı eğitiminde çalışmakta olan bir motorlu astsubay kıdemli başçavuş kendi sağlık durumuyla ilgili -kronik iskemik kalp hastalığı ve bipolar duygu bozukluğunun heyetler tarafından tespiti üzerine- Kuruma müracaat ettiğinde, aynı durumda, aynı şekilde kendisinden daha alt rütbedekilere sınıf değişikliği ve emeklilik gibi yollar tanınırken ona, üst rütbedekilere bu tanınmıyor. Yine, uzatmadan ifade edeyim: Millî Savunma Bakanlığıyla yapmış olduğumuz görüşmelerde de Bakanlığın cevabi yazısında bu kişilerin eğitimli, yetişmiş personel olduklarını, Bakanlığın bu personelini kaybetmemek için, onlarla ilgili, üst rütbelilerle ilgili böyle bir farklı düzenlemesinin olduğu ve hâliyle bu düzenlemeye uygun karar verildiği yönünde bir savunması var. Kendileri de burada olduğu için, o tarafına fazla girmek istemiyorum, muhakkak kendi savunmalarını yapacaklardır. Biz, burada, aynı hastalıktan ötürü iki farklı rütbede, farklı derecede rütbeye sahip asker kişilerle ilgili farklı uygulamaların olmasını hakkaniyete uygun bulmadığımız için, Millî Savunma Bakanlığımıza bu yıl, bu konuda yeni bir yönetmelik düzenlemesi yapılması yönünde tavsiyede bulunduk. Yani, yine, burada, Kurumumuzun bir farklılığı ortaya çıkıyor. Mevzuata aykırı olduğunu görsek de o mevzuatla ilgili bir düzenleme yapılması yönünde de tavsiyelerde bulunabiliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Kamu Denetçimiz Sayın Balta'ya teşekkür ediyoruz.

Söz konusu başvuruya ilişkin Millî Savunma Bakanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Hakan Kesgin'e veriyorum.

Sayın Kesgin, buyurun lütfen.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN KESGİN - Sayın Başkanım, kıymetli vekillerim, değerli hazırun; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Kamu Denetçimize açıklamaları için teşekkür ediyorum. Bu konuda çok net açıklamalarımız var. Kamu Denetçimizin de ifade ettiği gibi, öncelikle yaptığımız işlemde mevzuata bir aykırılık yok. Ancak biz bunu sadece mevzuat açısından değil, hakkaniyet ve Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirdik ve o şekilde cevaplarımızı sunduk Kamu Denetçiliğimize. Öncelikle, Silahlı Kuvvetlerimizin Sağlık Yeteneği Yönetmeliği uzun yıllar tecrübeler ışığında, idarenin ihtiyaçları doğrultusunda titizlikle hazırlanmış ayrıntılı bir mevzuattır. Burada tabii ki farklı rütbeli kişiler arasında farklılıklar olacak çünkü bunlar aynı statüde veya Silahlı Kuvvetlerin aynı hizmet beklentisi içinde olduğu kişiler değil; kalan hizmet süreleri, almış oldukları eğitim, kendilerinden istifade edebileceğimiz yaş haddine kadar olan süreler de dikkate alınarak belli düzenlemeler yapılmıştır. Burada görev yaptığı branş ve rütbesine göre kişilerin durumu değişiklikler gösterdiğinden aynı hastalığa sahip Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapan personelden daha ast rütbe veya farklı branştaki personel arasında farklılıklar doğurmasının temel sebebi; mevcut görev şartları, bilgi, bikirim ve tecrübe aktarımının sonucu olduğu, bu uygulamanın amacının daha alt rütbedeki personelin yeniden eğitim verilerek bunun maliyet etkin olduğunu değerlendiriyoruz, daha uzun yıllar istifade edebilmemiz... Yani şöyle ifade edeyim: Bizde personelimizin yaş hadleri var. Örneğin, 58 yaşına gelmiş bir astsubayımız, işte 60 yaş haddi -tabii o belli sürelerde uzatılıyor- biz bu personelimize bir sınıf değişikliği yaptığımızda otomatik olarak bir sınıf değişikliği gerçekleşmiyor, mutlaka bir eğitim sürecinden geçmesi lazım. Örneğin, piyade sınıfında veya örnekte olduğu gibi denizci astsubayımızın, muharip sınıfı olan astsubayımızın maliye veya ikmal sınıfına geçtiğinde en az bir-bir buçuk yıl sürecek bir eğitim sürecinden geçmesi lazım. Bu da idari bir külfet ve bir maliyet getiriyor. Bu eğitim aldıktan sonra belki birkaç yıl hizmet edip ayrılacak, bunun hesabının da yapılması gerekmektedir. Ayrıca, mevcut sınıf değişikliği yapılan veya maluliyet durumunda olan birçok personelimiz vardır. Yönetmelikte bu değişiklik yapıldığında bir kısım personelimiz böyle bir sınıf değişikliği istememektedir yani mevcut sınıfında, eğitimini aldığı, tecrübeli olduğu, bildiği konuda devam etmek isteyen birçok personelimiz vardır ve bu konuda da idareye müracaatlar yok denecek kadar azdır. Geçmişe dönük idari yargı kararlarımızı da taradık, aleyhimize verilmiş bir karar yok benzer durumda.

Yine, Sayın Kamu Denetçimiz de ifade etti, mevzuata uygun ancak mevzuatlarımız da belli denetimlerden geçmekte. İşte, kanunlar Anayasa Mahkemesinin denetiminden, yönetmelikler de Danıştayın denetiminden geçmektedir. Mevcut başvuruda da

başvurucu personelimiz yine Danıştayın ilgili dairesine yönetmeliğin ilgili maddesinin iptali için dava açmış olup dava süreci henüz devam etmektedir ancak gelinen aşamada -her ne kadar bağlayıcı olmasa da bir görüştür, hukuki bir görüş- Danıştay Başsavcılığımızın bu mevcut olaya ilişkin görüşünü kısaca ifade etmek istersem: "Dosyanın incelenmesinden dava konusu düzenlemenin verilen yasal yetkiye dayalı olarak Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin genel yapısı, kadro durumu, hizmetin niteliği ve gerekleriyle gözetilerek yapılan sınıflandırmaya dayalı oluşturulan çizelgelerin objektif ve hizmet gereklerine uygun olduğu anlaşılmıştır. Bu durumda dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle yönetmeliğin iptaline ilişkin davanın reddi gerektiği düşünülmektedir." şeklinde bir görüş ifade etmiştir. Dediğim gibi, bağlayıcı bir karar değil ancak hukuki bir görüştür.

Yine, ifade etmek istersek bizim 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında personel politikalarımız bulunmakta birtakım personel eksikliğini gidermek için. Burada özellikle muharip sınıflar açısından harp okulları ve astsubay meslek yüksek okulları öncelikli olmakta, diğer yardımcı sınıfların da daha çok dış kaynaktan teminini önceliklemekteyiz. Eğer bu şekilde biz bir yönetmelik değişikliği yaparsak personel politikamızda da idarenin elini zorlaştıracak ve kamu yararını gözetmemizi engelleyecek durumlar ortaya çıkabilecektir.

Tekrar ifade etmek isterim: Bu konu çok istisnai bir durumdur, hani genele şamil edilecek bir haksızlık olmadığını düşünüyoruz. Bu nedenle, Kamu Denetçiliğimizin tavsiyesine uyamadık yani gerekçemiz bunlardır.

Arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Genel Müdürümüze açıklamaları için teşekkür ediyoruz.

Konuyla ilgili söz almak isteyen üyemiz var mı?

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Benim vardı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Mustafa Vekilim, buyurun lütfen.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Sayın Başkanım, bence bu toplantıdan ortaya çıkan konu şu: Rahmetli Alev Alatlı'nın "Her yasal hak helal değildir." sözü var, şimdi burada da "Her hakkaniyet hukuki değildir." kısmına geldik. Bence, meri mevzuatın korunması anlamında "uzlaşma" derken, bir taraftan "ara buluculuk" veya işte "denetçilik" derken tavsiye kararına rağmen uygulanmama durumunda bu vatandaş-devlet ilişkilerini ne derece sağlıklı bir konuma oturtuyoruz şekli siyaseten bu konuları ve bu toplantıdaki hazırunla birlikte bence ayrı bir toplantıda değerlendirmek ve rotamızın ne olacağını bence ona göre çizmek gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Mustafa Vekilim.

Sayın Denetçim, buyurun lütfen.

KAMU DENETÇİSİ ERTUNÇ ERKAN BALTA - Sayın Başkanım, izniniz olursa iki hususu ifade etmek isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun.

KAMU DENETÇİSİ ERTUNÇ ERKAN BALTA - Birincisi: Kurumumuza muhakkak bütün kamu kurumlarıyla ilgili şikâyetler geliyor. Benim bulunduğum ve bakmakta olduğum birime de elbette pek çok kurumu ilgilendiren şikâyetler geliyor, özellikle baktığım kurumlar olduğu gibi başka kurumları ilgilendiren şikâyetler de geliyor. Bunların içerisinde kendi kurumum itibarıyla söyleyebilirim ki gelen şikâyetlerle ilgili bizim bilgi, belge taleplerimiz, bizim sorularımızı cevaplama noktasında bizimle en büyük ciddiyeti gösteren kurum Millî Savunma Bakanlığı. Bugün gündeme getirmiş olduğunuz, Komisyonda gündeme gelen bu konuyla ilgili de buraya böyle geniş bir heyetle geldikleri zaten bunun göstergesi. O yüzden, ben Komisyonumuz huzurunda Millî Savunma Bakanlığına teşekkür etmek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz.

KAMU DENETÇİSİ ERTUNÇ ERKAN BALTA - Elbette ki gerekçelerinde de yine aynı o ciddiyeti orada da gördük yani hakikaten makul gerekçelerle bunu uygulayamayacaklarını bize bildirdiler. Bunları da makul gerekçeler olarak kabul ediyoruz ancak bu yönetmeliğin değişmesi bütün herkese kapı açmıyor. Yani burada kalp rahatsızlığı gibi, işte çok ciddi rahatsızlığı olan insanların diğer alt rütbelilerdeki gibi başka sınıfa geçebilme veya malulen emekli olabilme eşitliğini sağlamış olacak. Bu da çok genişçe kullanılabilecek, herkesin yararlanabileceği bir şey değil. Bir yönetmelik düzenlenmesi düşünülmesi hâlinde bu hususun da göz önünde bulundurulmasını ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Sayın Denetçimiz Balta'ya da teşekkür ediyoruz.

Başkaca söz almak isteyen üyemiz var mı?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN KESGİN - Sayın Başkanım, bir şey söyleyecektim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKAN KESGİN - Sayın Başkanım, bir maluliyet durumu tabii doğrudan sınıf değişikliğine bağlı bir husus değil, sağlık durumuna ilişkin bir konu. Tabii ki Sayın Kamu Denetçimizin de ifade ettiği gibi, yönetmelikte bir değişiklik yapıldığında bir kısım personelimizin maluliyet alması mevzuat açısından biraz daha kolaylaşacak ama doğrudan böyle bir hak vermeyecek kendisine çünkü Sosyal Güvenlik Kurumumuzun sağlık kurulu raporuyla sağlık durumu tespiti de ayrıca yapılması gereken bir husus. Kaldı ki rahatsızlığın çok ciddi olması durumunda yani yüzde 60 ve üzeri bir engellilik durumu ortaya çıktığında zaten otomatik olarak maluliyet durumu oluşmaktadır. Yani biz sağlık durumu çok kötü olan bir personeli zaten mevzuat gereği Silahlı Kuvvetlerde istihdam edemiyoruz, o şekilde çok büyük sağlık problemi olan personel açısından bir olumsuzluk oluşmayacağını değerlendiriyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI BEHİYE EKER - Teşekkür ediyoruz Sayın Genel Müdürüm.

Başkaca söz almak isteyen üyemiz yok.

Katkı veren arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli üyelerimiz, önümüzdeki toplantıda Kamu Denetçiliği Kurumunun istediği bilgi ve belgeleri süresi içerisinde verme konusunda hassasiyet gösteren ve kurumun önerileri doğrultusunda işlem yapmak suretiyle diğer kurumların ortalamasından daha fazla uyum göstererek duyarlılık sergileyen kamu kurum ve kuruluşlarımızın temsilcilerini alt komisyonumuza davet ederek kendilerine teşekkür edeceğiz. Karma alt komisyonumuzun dördüncü toplantısını yapmak üzere belirlenecek tarihi daha sonra sizlerle paylaşacağız.

Katılım sağlayan tüm kurum ve kuruluşlarımızı dinlemiş bulunuyoruz. Değerli katkılarından dolayı tüm alt komisyon üyelerimize, Bakan Yardımcımıza, kamu denetçilerimize, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcilerine ve katılımcılara teşekkür ediyorum, emeğinize sağlık.

Gündemimizde görüşülecek başkaca konu olmadığından toplantıyı kapatıyoruz.

Kapanma Saati:18.08